ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4640 ՄԱՅԻՍ 21/3 ՅՈՒՆԻՍ 1901 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 15 ՍԷՖԷՐ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4640

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղ.ր
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամով փոխարէն փոստայի փոխ կ'ընդունուի, 115 գրուշի փոխ 100 գրուշի հաշուով։
[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Բազմավէպ Հանդէսի Խմբագրութիւնը, որ հանգուցեալ Ստեփան Ոսկանի յիշատակին սառուցիկ վերադիր մը նուիրած էր երկու երեք ամիս առաջ, Պոլսական հայ թերթերու մէջ դեռ վրան բաց փորձեր կ'ընէ փաստելու վերադրին ազգած ցաւագին տպաւորութիւնը։ Նախ ալեւզարդ վարդապետի մը բերնով սառնասառոյց մեկնութիւն մը փորձած էր տալ, որ չյօբեց. հիմայ ալ ուրիշ թերթի մը մէջ, տարբեր բացատրութեամբ, վերադրին պատասխանատուութիւնը Խմբագրութեան ուսէն թօթափել կը ջանայ,—այսինքն թէ խմբագրապետը, Հ. Սիմէոն Երեմեան, Թոքատալ ունեցեր է, և այս միջոցին անհուն բան մը փախեր է եղեր Բազմավէպի բերնէն։ Հիմայ, փա՛ռք Աստուծոյ, Թոքատալը անցեր գացեր է, և Հ. Սիմէոն վերադարձեր է Խմբագրութեան գլուխը։ Ըսել է վերադրին բուն պատասխանատուն Թոքատալն է եղեր. Խմբագրութիւնը Թոքատալին զոհ եղեր է տարապարտ։ Միայն թէ կը դիտուի որ Բազմավէպի մէջ մնացած է վերադիրը մինչեւ այսօր առանց բացատրութեան. հոն դեռ չէ ըսուած թէ «գրական» վերադիրը այն միւս բառին քով դրուելով՝ ուրիշ բան կը նշանակէր… ի Վենետիկ, ալեզարդին մեկնութեան համեմատ, կամ թէ պարզապէս սրբատառութեան մը հետեւանք էր վերադիրը իր յարակից բառին հետ, որ իր կարգին… գրական Թոքատալ մը յառաջ բերաւ մանաւանդ Զմիւռնիոյ հայ հասարակութեան մէջ։

Բայց ինչո՞ւ արդեօք, սիրելի վերապատուելիներ, տասնկ պատ ի պատ խուսափումներով կը փորձէք քաւել կամ մոռցնել տալ ձեր եղական վերադիրը, և բացարձակ լռութիւն կը պահէք Բազմավէպի մէջ։ Եթէ ձեր գրածին վրայ պնդելու քաջութիւնը չունէիք, աւելի ազնիւ ու քաղաքավար կրնային ըլլալ ձեր քննադատութիւնները,—երբ մանաւանդ խնդիրը մեռեալի մը վրայ էր. իսկ եթէ քաջութիւնը չէ որ կը պակսի ձեզմէ, ինչո՞ւ ձեր թերթին մէջ բացաձակօրէն չէք յայտարարեր ձեր համոզումը, և խեղճ ու կրակ միջոցներու կը դիմէք վերադրին ազդեցութիւնը ցնդելու համար… Մուրատ Ռափայէլի կտակին պէս։ Կտակը անուշ ըրէք գնաց. բայց այս կերպով չեմ կարծեր թէ պիտի յաջողի՞ք ջնջել վերադրին արատը Բազմավէպի անունէն։

* * *

Սպասելով վերապատուելի հայրերէն,—առանց սակայն յուսալու,—յետս կոչել անօրինակ վերադիրը՝ Բազմավէպի մէջ իսկ, և ոչ թէ մանուածապատ ուղղութեամբ մեղօր հիգեր թափել այս կամ այն հայ թերթի մէջ, կ'անցնինք կարճ այցելութիւն մը տալու Զմիւռնիոյ, զոր քիչ մը առաջ առիթ ունեցանք յիշատակելու։ Անցեալ օր «Հորոյ» շատ իրաւամբ կը դիտէր՝ թէ Տ. Աշոտ եպիսկոպոս պարզ փոքրաւորի պաշտօն կը կատարէ Զմիւռնիոյ մէջ, ուր արդէն վիճակաւոր Արքեպիսկոպոս կայ։ Ենթադրենք նոյն իսկ թէ քորեպիսկոպոսութիւն կ'ընէ հոն, և Ս. Առաջնորդին ծանր հոգերը բաժնելու կ'աշխատի. բայց ինչ որ կը սպասուէր Տ. Աշոտի եպիսկոպոսութենէն,—որուն վկայականը Եգիպտոսի միւբէֆելլիներէն ստացուած էր,—կարծեմ ինքն ալ կրնայ դատել թէ քորեպիսկոպոսութիւն ընել չէ՛ր Զմիւռնիոյ վիճակին մէջ։ Պաղատաւ առաքելութեան մենք ալ չենք հաւատար. բայց չենք ալ հասկնար թէ Ազգ. Կեդրոն. Վարչութիւնը ինչպէս կը ներէ այս կամ այն Սրբազանին ըստ քմաց քաղաք մը ղատել ու հոն բնակութիւն հաստատել անհրաժան։ Եթէ եպիսկոպոսները այսպէս վարուելու ազատ կ'ըլլան, վարդապետնե՛րը ինչեր ընելու չեն անոնց օրինակէն խրատուած։—Մեր ընթերցողներուն քաջածանօթ Ամաէրեան Գարեգին աղա (ուսանողի վարդապետ) ինչ ըրած էր որ վեղարը վրայ առաւ. խեղճը դեռ մէկ երկու ուղտէ աւելի կլլած չէր, կարծեմ։ Բայց Կրօն. Ժողովը ժողովկի պէս քամեց զինքը վերջապէս։

Բայց քանի որ խնդիրը ուղտակուլներուն վրայ է.—արդեօք այս բարդութեան ալ բան մը կ'ըսե՞ն. մէջը բայի արժան կայ, պարզ աչքով տեսանելի.—քիչ մը դժուար պիտի ըլլայ հաշուել՝ թէ քանի՛ ուղտ մարսած են իրենցմէ շատերը մինչեւ հիմայ կամ ո՛րչափ ուխտ կուլ տուած։

* * *

Ամենուն ալ անուշ ըլլայ, քանի որ եկեղեցականները իրենց պատիւը իրենց իսկ ձեռքով կը քաշաչորեն, և ոչ ոք կը խորհի հետեւանքը այս ծանր խրովութեան, որ վերջ ի վերջոյ պիտի տանի զմեզ Ամերիկացւոց Նոր մէթոտին, այսինքն թէ դրամական փոխարինութեամբ ժողովուրդը եկեղեցի հրաւիրել կիրակի օրերը։ Ըստ իս վարդապետութիւնը սեպհականելու չէ լոկ ամուրիներու. առանց և կանամբիններուն մէջ խտիր դնելու չէ ձեռնադրութեան ժամանակ, մանաւանդ թէ նախապատուութիւն ընծայելու է վերջիններուն։ Ինչո՞ւ համար «Հորոյ», թէ և ընտանեաց հայր, վարդապետ և նոյն իսկ եպիսկոպոս չկարենայ ըլլալ, այն որ արդէն անվեղար վարդապետ մըն է, վեղաւորներու շատէն շա՛տ աւելի ծանօթ ու անեղակ Հայ. Եկեղեցւոյ կարգն ու սարքին և առաքելական աւանդութեանց։ Առաջին քուէն ես կուտամ «Հորոյ»ի եպիսկոպոսացման կամ վարդապետութեան, այնչափ կը փափաքիմ անոր գլուխը վեղար մը տեսնել.— ինչպէս Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան փափաքած էր վեղար մը անցընել «Գիտակ»ի գլուխը, եթէ կարենար ձեռք ձգել զայն, առանց կեդրոնէն հրահանգի սպասելու։

* * *

Եթէ քիչ մը հեռանանք այս կէս մը եկեղեցական հարցերէն, առանց հեռանալու Պատրիարքարանի շրջանակէն,—ուր Կրօն. Ժողովը առաջին անգամ ըլլալով նիստ չկրցաւ կազմել մեծամասնութիւն չունենալուն համար, ինչպէս Տնտես. Խորհուրդը… մեծամասնութիւն ստացած ըլլալուն համար,—օրուան նորութիւնն է անշուշտ Կիրակնօրեայ դասախօսութեանց երկրորդ շրջանին սկզբնաւորութիւնը, որ տեղի ունեցաւ Նախընթաց կիրակի օր Բերայի Աքուեստանոյին անվարագոյր սրահին մէջ։ Անկէ առաջ բաւական սրտադող կրեցին ոմանք Ուսում. Խորհրդի այս ձեռնարկին իրագործման մասին, և մաղ ալ մնաց որ ըսէին թէ Խորհուրդը օրօր կը կորդաւ հասարակութեան՝ ծուղակի առածը բառ առ բառ կրկնել չուզելուն, ի դարման իբրեւ թէ վիրաւորեալ արժանապատուութեանց։ Թէ բարեպաշտ հոգածութեան մը ծնունդն էր ոմանց այս հոգեմաշ սրտադողը, առոր ոչ ոք տարակոյս կրնար ունենալ… Մանչուրիոյ լեռնաշղթային մէջ։ Մեր կողմէ դիտուեցաւ սակայն թէ պարզ սրտադող մը չէր անիկա. քիչ մըն ալ մաղձի մղձուկ կար սրտադողին հետ խառն, որուն հետեւանքը եղաւ անհատական հաշիւները շփոթել հանրային օգտակարութեանց հետ՝ պարագայէն օգուտ քաղելու հետամտութեամբ, ինչ որ մեր հրապարակագիրներէն մէկ մասին սովորութիւնը եղած է միշտ, թէ և միակ առիթը եղած ըլլար մեծոգիութիւնը ի հանդէս բերելու։ Բայց ամէն անգամ բախտը չէ ժպտած մաղձաւորին, և կանխուած խընդուքը, կ'ըսեն, միշտ կէս ճամբան կը մարի։

ԱՐԷՏ

ԻՄ ԱՌԱՋԻՆ…
ԲԱՆԱԳՈՂՈՒԹԻՒՆՍ

Բ.

Մեր ամենօրեայ սենեակին մէկ անկեան մէջ, որմնափոր պահարանի մը երկու փեղկերը կը բացուէին, որոնց ներսը՝ գրատունի վերածուած, խառն ի խուռն և անկարգ անկանոն շարքով, գրքերու, հանդէսներու և լրագիրներու խճողում մը կար միշտ…։ Դիտակ Բիւզանդեան, Սաղմոս, Արկածք Տելեմաքայ, Նոյեան Աղաւնի, Նարեկ, Նաբոլէոն Թաքիլէ, Պելիսարիոս, Աւետարան, Բազմավէպի պրակներ, Մանզումէ, Մասիս, Միւնատի, Մեճմուայը ախպար, և ուրիշ խել մը հաստ ու բարակ գրքոյկ, տետրակ ու հանդէսներ, որոնք հոն գիրար գրկած դարաներին մռայլ տամկութեանը մէջ կը փտէին կը բորբոսէին անշշուկ…

Թէեւ տղայ, ու տուած խոստմանս և ստանձնած գործիս ծանրութեանն անգիտակ բոլորովին, չեմ գիտեր այսօր թէ ի՛նչ դրդում, ի՛նչ ներշնչում ունեցայ յանկարծ մօտենալու մեր գրքերու որմնափոր պահարանին, թէ հոնկէ օգնութիւն մը, յոյս մը, լոյս մը գտնելու գաղափարն ի՛նչպէս ծնաւ մտքիս մէջ…

Սենեակին մէջ հազիւ առանձին մընացած, և արդէն անդոտ ձեռքերով դուրս կը թափէի, բազմոցին վրայ, բոլոր մեծ ու պզտիկ հատորները, ինձ անհասկնալի գրաբառ գրուածներն արագ մէկդի դնելով, և կը թղթատէի, կը թղթատէի ու կը զննէի, ու բան մը կը փնտռէի աշխարհաբարներուն մէջ…

…Բայց դողին կափարիչով — չա՛տ լաւ կը յիշեմ գոյնը — տետրակ մը առի ձեռքս… Անունն էր «Բանասէր», հանդէս ամսօրեայ, Ան. Ան. հրատարակիչ՝ (կարծեմ) Կ. Հիսարեան… Արդի Բիւրակնին պէս բան մըն էր ձեւով (իսկ պարունակութեամբ՝ Թերեւս նաեւ… Տէրոյեան…)։ Հինգ վեց էջ դարձուցած էի երբ հետեւեալ տողերն հանդիպեցան աչքիս.

ՃԱՌ
Ի ՎԵՐԱՅ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
արտասանեալ ի Պ. Յովսէփ Սիմոնեանէ
ի հանդիսի պարգեւաբաշխութեան
Արծրունեան ազգ. երկսեռ վարժարանին
Ատաբազարու

և անմիջապէս վարը՝

«Բարեբաղդ և երջանիկ կը համարիմ «ինքզինքս, տեսնելով զՁեզ ժողովուած «ո՛ ազգասէր տեարք…»

Մնացածը չը կարդացի…։ Միւս գիրքերն և տետրակներն իսկոյն տեղաւորեցի իրենց խոնաւ հանգստարանին մէջ, մէկ կողմ դնելով Բանասէրը միայն զոր լաւ մը հետեւեալ առտուն միասին տարի վարժարան։

* * *

Այն տարեկան Խասգիւղի մէջ, ամիրայական փայլուն օճախներու վերջին կայծկլտուքները մնացած էին. գրեթէ վերջին անուններ, նահապետական պատկառազդեցիկ դէմքեր որք լայնախոռ տուներու մէջ բազմանդամ ընտանիքներու պետ, եկեղեցւոյ և դպրոցի խնդիրներու պէտքերուն հոգածու ըլլալէ զատ, Պատրիարքարանի բոլոր գործերուն մէջ ալ հզօր ձայն ու գերակշիռ դեր ունէին…։

Սահակ աղա Փէշտիմալճեան, Յակոբ աղա Պրուսուզեան, Մկրտիչ աղա Մոմճեան, եղբայրները՝ Յարութիւն աղա (միւսիւ Բոսգալ) և Միքայէլ աղա Մոմճեան, Սիմէոն աղա Պալաեան, Սարգիս և Ճանիկ աղաները Սրբահամեան, Գէդէօն աղա Հիւնքեարպէյէնտեան, Փիլիպպոս աղա Արփիարեան, Ղուկաս աղա Ճարեան, ևն. գրեթէ ամէն կիրակի կը հաւաքուէին Բարձրագ. Գարուի խաղաղիկ Թաղին մէջ Մոմճեան Մկրտիչ աղայի տունը… Մկրտիչ աղան, որ ժամանակակից Պոլսահայոց պատմութեան մէջ անուն մ'ունի—և իրաւամբ չահած—խիստ ազնուահոգի, առաքինի և անձնազոհ ըլլալու չափ ուսումնասէր և ուսումնական մարդու, մեծ մօրս եղբայրն էր, և հայրս ալ գրեթէ անպակաս կ'ըլլար անոր տան հաւաքոյթներէն։

Տէր Երեմիան ալ գիտէր այս բանը, և զիս գիտականներու կաճառի մը առջեւ հանելու, հմտութեանս չափն անոնց դատաստանովը վաւերացնելու խորհուրդովն էր որ առաջարկած էր Մկրտիչ աղային տունը կարդալ պատրաստելիք ճառս։

Յաջորդ շաբաթ երեկոյին, երբ տուն եկայ վարժարանէն, Բանասէրին «Ճառ ի վերայ գիտութեան»ը փառաւորապէս, և խիստ ալ խառնակ ու անմաքուր գիրով մը, ընդօրինակած էի գրեթէ կէս առ կէս, պահելով ինձ անծանօթ իրքին եւ ուռուցիկ բառերն ամբողջ, և յապաւելով միայն դիւրահասկանալի տողերուն մեծագոյն մասը։

Սահա՛թ քօրօտը, մանաւանդ, ոսկեգօծ օրացոյցէն աւելի, ա՛յնքան վրդոված էր գլխս ու ցանկութիւնս բորբոքած որ՝ զայն ունենալու համար կատարած… փոխառութիւնս անմեղ ու շատ բնական բան մը թուեցաւ ինծի… Եւ՝ կը յիշեմ՝ որ Բանասէրին այն պզտիկը պատառ պատառ անհետացունել ալ չէի մոռցած։

Զափազա՛նց ուրախացաւ հայրս երբ ճառս ցոյց տուի իրեն, և ճաշէն վերջը տեսնելով որ ես մեծ դժուարութիւն կը կրեմ ի՛մ իսկ շարադրած ու գրած ճառս կարդալու, զոյգ մը մոմ վառել տալով անցաւ գրասեղանի մը առջեւ, քովը առաւ զիս, և ընդարձակածաւալ թուղթի մը վրայ ի՛նքն սկսաւ կարդալ ու մաքուրի առնել գրուածքս… Սայն վայրկեանիս իսկ աչքերուս առջեւ ունիմ մանկութեանս այդ յիշատակը, մագաղաթի գոյն առած դեղնած բծաւորուած ու ծալքերուն վրայ մաշած ծակոտկէն հօրս ձեռագիրը, և հոգեկան խորին խըռովքով մը կը դիտեմ կէտերու պէս նուրբ ու բարակ տառերու շարքով լայն էջ մը տողեր, որոնց մէջ մեծու գլուխները խիղախ խայտանքով մը մանգաղներու պէս վերտառքը կը բարձրանան ու բառեր կիսելով կ'իջնեն վար, ու կը փաթթուին ր երու լ երու չեզ ու սուր ոտքերու անծայրածիր խոյանքին…։

Կիրակի առաւօտուն, Եկեղեցւոյ խորհրդարանին մէջ հայրս իմացուցած էր իր բարեկամներուն թէ առանձնաշնորհութիւնս պիտի կատարուէր այն օրը. — Եւ Մոմճեանց ընդարձակ հիւրասրահը պատկառելի աղաներու բազմութեամբ մը լեցուն էր՝ երբ ներս մտայ հօրս հետ։ Ներսէս Եպիս. Վարժապետեան՝ անկիւնը բազմած էր, քովը՝ Արծրունի Տ. Գէորգ և Տ. Երեմիայ քահանաները… Հինգ վեց չպուխներ կը մխային հոս ու հոն, սենեակին մէջտեղն երկարած, որոնց բալլաններուն վրայէն անցնելով շուրջանակի ամենուն ալ ձեռքն համբուրեցի… Եւ մէկ քանի վայրկեան հազիւ հանգչած, ահա Տէր Երեմիան հնչեցուց իր դաշն ձայնը…

—«Հայտէ՛ նա՛-յի՛նք, պա՛րո՛ն Ա՛-լի՛ք սա՛ն հը-բա՛-մա՛-յէ՛ ա՛-ռա-եա՛ն…»

Ոտքի ելայ և սկսայ կարդալ…։

—Ճառը — «ի վերայ գիտութեան» — զոր կարդացի, հաւատացէք որ անհամ անիմաստ, բան մըն է, մինչեւ և ցայսօր կենդանի ապացոյցն է Պ. Յովսէփ Սիմոնեանի բառայեղց… ազիտութեան. Ահաւասիկ անոր ամէնէն յատկանշական տողերէն մէկ քանին… «Ո՛, բարեսէր տեա՛րք, մարդասիրութեան անխզելի կապերովը զօդուած, և միանգամայն ուսումնասէրճ եռանդեամբ բորբոքած, այս ընդարձակ գեղեցկաճեմ սրահին մէջ… ո՛վ մեծի ուրախութեան՝ս, ուստի, նուաստս, անպատ խնդութենէ չափեալ և զգածեալ, կը համարձակիմ արփիափայլ ունկնդրաց…։ Երբոր աչքերնիս վեր վերցունենք այս մեծատարած աշխարհիս վրայ և հարցունենք թէ ամենէն վսեմ, վեհ ու գերազանց բանը ի՛նչ է, իսկոյն և անմիջապէս երկրիս հորիզոնէն ձայն մը, արձագանք մը կը գոչէ «գիտութի՛ւնն է»…. գիտութեա՛մբ՝ մարդս երջանիկ վիճակի մէջ կը հանգըստանայ, գիտութեա՛մբ միտքը կը պայծառանայ…. մարդկութեան պանծալի կը հանդիսանայ . . . ո՛ն ուրեմն, ով տեարք ու պատուական պարոնայք, խորհրդակից կը գոչեմ զձեզ այս խորհրդաւոր վայրկեանիս մէջ… չէ՞ մի որ գիտութեա՛մբ գիշերուան մառախլապատ ամպերը գալին անհետացան և յաջորդեց առաւօտեան ծիրանեփայլ արշալոյսը.— գիտութեա՛ն զաւակնե՛ր… ըլլա՛նք ուրեմն անթերի գիտութեան փառքն ու պարծանքն աշխարհի…»

…«Ափէրի՛մ, ապրի՛ս, շատ ապրիս…»ներ, հաւանութեան ձայներ ինծի «Խերը տեսնա՛ս, Աստուած պահէ»ներ հօրս ուղղուեցան ամէն ներկաներէն, որոնց ձեռքերն համբուրելու համար անգամ մ'ալ սենեակին շրջանն ըրի, չպուխ թալլաներուն ընդմէջէն։

Գէդէօն աղա՛ն միայն, վայրկեան մը կեցուց զիս, և տղաս, ըսաւ, բան մը կարդացիր քի չի հասկցայ, աս մեր օսմանլին մէջը գեղեցիկ աճէմը ինչ գործ ունի…» — «Բան մըն ալ ինծի անձայից եկաւ, յարեց Պալաեան Սիմոն աղան անդիէն, գիտութեան էնքաբի ըսիր գիտութիւնը էնքաբի կ'ունենայ էնքաբին հայերէնը չի կա՛յ մի։

Ներսէս Եպիսկ. Վարժապետեան, որ նուրբ ու անուշ ժպիտով մը կը նայէր ինծի, «Ալիքսան, տղա՛ս, ըսաւ երբ մօտեցայ իրեն, ուրիշ անգամ նայէ, որ դո՛ւն աւելի աղէկ բաներ գրես…։ Դո՛ւնին մէջ շեշտ մը կար որ կասկածոտ ըրաւ զիս…։ Ազնիւ մարդը գուշակած էր խարդախութիւնը ճառին, բայց խնայեց զիս… և ա՛յն օրէն անհուն երախտագիտութիւն մ'ունեցայ իրեն…։

Խասգիւղի ակադեմականները enfant prodige հռչակեցին զիս, ու Թաղին մէջ ատեն մը համբաւս, այնքա՛ն որ ալ բնաւ չհամարձակեցայ ոչ ոքի յայտնել ճառիս ճշմարիտ աղբիւրը…։—Այնպէս որ տարիներ վերջը, երբ գրական փորձերս հոս ու հոն կարդացողներ, գովեստով կը խօսէին մեր տունը, հէգ բարի հայրս, զսպուած գոհունակութեան շեշտով մը կ'ըսէր. «Օ՛, անիկայ զաթը տըղայութենէն յայտնի էր, ճառ մը գրեց քի ամէնքը ան ատեն շատ հաւնեցան…։»

Հօրս վստահութիւնն ու հաւատքը չափազանց գործածած ըլլալս ծածկեցի իրմէ մինչեւ վերջը, և տասը տարի առաջ երբ թողուց զմեզ ու գնաց, միասին գերեզման տարաւ հօր մը համար այն չնչին այլ քաղցր պատրանքը թէ իր տղան սքանչելի ճառ մը գրած ունէր ա՛յն տարիքին մէջ ուր ուրիշներ հազիւ քերականն աւարտած կ'ըլլան։

ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻՐԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԶՈԼԱ ԵՒ ԻՐ ԴՊՐՈՑԸ

ԺԷ.

Այսպէս է որ Սէկէն կը խօսի կարգ մը «ի ծնէ տխմարներու» վրայ որոնք միմիայն հոտէն կրնային որոշել՝ ճանչնալ փայտերուն ու քարերուն տեսակը, առանց աչքին մասնակցութեանը, և որոնք սակայն աղբային հոտերու ու ճաշակներու սիրամոլութենէն չէին վարակուած, բայց որոնց շօշափելիքը զգայագին էր ու թերհաւասար։

Զօլայի պարագան ալ այս կարգին կը վերաբերի։ Հիւանդագին Նախասիրութիւն մը ցոյց կու տայ հոտառական զգայութիւններու՝ իր գիտակցութեանը մէջ, և միանգամայն հոտոտելիքի վատթարացում մը, որոնք մանաւանդ հաճելի և հեշտականօրէն գրգռող կարծել կու տան իրեն ամէնէն գէշ հոտերը, և մանաւանդ մարդկային գարշելի արտաթորութիւնները։ Ֆրանսական Ակադեմիին վերակացուն, Պ. Լէօբոլտ Պէրնար, լաւ ուսումնասիրուած գործի մը մէջ որ, զարմանալի բան, գրեթէ անծանօթ մնացած է, ջանացած է համախմբել Զօլայի վէպերուն այն հատուածները ուր հոտերու վրայ է որ կը խօսի, և ցոյց տալ թէ անոնց մէջ մարդիկը և իրերը այնպէս ներկայացուած չեն իրեն, ինչպէս կանոնաւոր անհատներու կը ներկայացուին, նախ իբրեւ տեսողական և լսողական երեւոյթներ, այլ իբրեւ հոտառական ընդհայեցութիւններ։ Այդ հատուածներուն մէջ հեղինակը իր բոլոր անձնաւորութիւնները իրենց հոտովը կը յատկանշէ։ Աբբայ Մուռէի Յանցանքին մէջ, Ալպին «Իբրեւ մեծ փունջ մը սուր՝ զօրաւոր հոտով» ի յայտ կու գայ։ Իսկ Սէրժ ժառանգաւորներու վարժարանին մէջ «շուշան մըն էր որուն պատուական հոտը կը հրապուրէր իր ուսուցիչները»։ Տէզիրէ «առողջութեան կը հոտէր»։ Նանա «կենդանի հոտ մը կը բուրէ, կնոջ ամէնազօրութեան մը»։ Pot-Bouille-ի մէջ, Պաշլեան «գունեղ ցփութեան հոտ մը» կ'արտաբուրէ, Տիկին Գամբարտօն «աշունի պըտուղի թարմ լաւ հոտ մը»։ Բարիզի Փորին մէջ, Ֆրանսուազ «հողի հոտ ունի, չոր խոտի, բաց օդի, բաց երկինքի հոտ», ևն., ևն.։

«Ըմբռնողներուն» համար, մարդերէն և իրերէն արտաբուրուած հոտին մասնաւոր նուրբ ճանաչումը բնականաբար առաւելութիւն մըն է և առկէ զատ նաեւ կատարելութիւն մը։ Բանաստեղծ մը որուն հոտառութիւնը այնքան զարգացած է և որ իր քիթովը կ'ըմբռնէ աշխարհին ա՛յնքան ճոխ՝ առատ տպաւորութիւնները «աւելի զօրաւոր գործիք մըն է զննողութեան», և իր՝ իրերը ներկայացնելու արուեստը աւելի բազմազան՝ բազմակողմանի է քան այն բանաստեղծներունը, որ իրենց տպաւորութիւնները ամէնէն քիչ անգամ զգայարանքներով է որ կը յայտնեն։ Ինչո՞ւ հոտառական զգայարանքը պիտի անտեսուած մնար բանաստեղծութեան մէջ։ Միթէ՞ միւս բոլոր զգայարանքներուն հետ միեւնոյն իրաւունքը չունի՞ ան։ Եւ առոր վրայ իսկոյն գեղեցկագիտական տեսութիւն մը կը կազմեն որ Հիւյսմանի տը Զ'էսէնթը կը յօրդորէ բուրումներու համանուագ մը յօրինելու և որ խորհրդանշանապաշտները կը մղէ՝ թատերաբեմին վրայ իրենց բանաստեղծութիւններուն աւելցնելու հոտեր, որոնք իբր թէ յարմարած ըլլային տաղաչափերուն պարունակութեանը։ Այդ զառանցող «ըմբռնողներ»ը («compréhensifs»), սակէ զատ, չեն ալ կարծեր թէ առով պարզապէս կենդանական շարքին մէջ գործարանական բնաշրջութեան ընթացքին մէջ կը վարժեցնեն ինքզինքնին։ Որովհետեւ որչափ ողնաւորներուն շարքին մէջ իջնենք, ա՛յնչափ մեծ կը տեսնենք յարաբերաբար հոտառական ըլթակը (lobe olfactif) և ա՛յնչափ փոքր նաեւ ճակատինը։ Առաջինը բոլորովին ստորադաս է մարդուն քով, իսկ երկրորդը, ընդհակառակը, ուղեղ՝ կեդրոնն է մտաւորական ամենաբարձր պաշտօններուն։ Այս կազմախօսական պայմաններուն հետեւութիւնը սա է որ, հոտառական զգայարանքը մեր ճանաչումի գոր-

---

—)(17)(—

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Գ.

Բարի տիկին Սթիւարթ լաւ կը ճանչնար նորատի աղջկան այդ յեղակարծ եռանդոտութիւնը։ Երբեմն լուրջ կերպարանք մը առնելով կ'ըսէր.

—Որքան ատեն որ մէկը չսիրէք զաւակս, անհանգիստ ըլլալու ո՛ և է պատճառ չկայ։ Բայց այն օրը երբ սիրէք, տհաճելի բան պիտի ըլլայ։ Սառա, ջանացէք ինքզինքնիդ միայն սիրել։

Ու մայրական ժպիտով մը, տիկին Սթիւարթ կ'աւելցնէր.

—Մնաց որ, ի՞նչպէս կարելի է որ քիչ շատ ճաշակի տէր մէկը չպաշտէ ձեզ։

Գեղանի Անգլուհին մէկ ոտքի վրայ կը դառնար և իր բարեկամուհիին գանգուրները ձեռքին մէջ առնելով, կ'ըսէր զուարթօրէն.

—Սթիւարթս, կարծեմ թէ սիրտ չունիմ, որովհետեւ անոր տրոփիւնը չեմ զգացած երբեք։ Քիչ ատենէն քսանըհինգ տարեկանիս մէջ պիտի թեւակոխեմ, ու տակաւին ճշմարիտ սէր մը զգացած եմ միայն մօրս, ձեզ և շնիկիս նկատմամբ. բնակա՞ն է տիկին։ Քանի մը տարիէ ի վեր, ամէն երկրի մէջ, ինծի դարպաս ընող ամէն ազգի երիտասարդներէն և ո՛չ մէկը իբր ամուսին յարմար թուեցաւ ինծի։ Անոնց ամէնքն ալ իրենց անձովը զբաղած էին միայն, և իրենց յաջողութեանց և գործերուն համար միայն հոգածու էին։ Մէկ կաղապարի վրայ ձեւուած նորաձեւութեան գեղեցիկ պատկերներ են անոնք։ Ամէնքն ալ միեւնոյն կերպով կ'ողջունեն, ամէնքն ալ միեւնոյն տափակ ու սնամէջ խօսակցութիւնը ունին, լաւ կը հեծնեն ձի ու որսորդութեան մէջ ճարպիկ են։ Առոնցմէ և ո՛չ մէկը իրարմէ զանազանութիւն ունի։ Կը սպասեմ որ չանթահարիչ սէր մը զգամ, բայց կը վախնամ որ չպիտի պատահի անիկա։ Սակայն հա՞րկ է որ անպատճառ սիրեմ։ Միթէ մենք երկուքս աւելի աղէկ չե՞նք. կատարեալ ազատութիւն կը վայելենք և աշխարհի ամէն կողմը կ'երթանք։ Մնանք այնպէս ինչպէս որ ենք, վայելենք մեր ունեցածը և մնացեալին վրայ հոգ չընենք։

Ձեր ըսածը շատ փիլիսոփայական է, կը պատասխանէր տիկին Սթիւարթ։ Ինծի համար սակէ լաւագոյն կեանք չկայ, բայց անկարելի է որ օր մը դուք չհանդիպիք այն մարդուն, զոր պիտի սիրէք։ Ու այն ատեն զգուշացէք, որովհետեւ ծայրայեղ սիրով մը պիտի սիրէք։

—Տեսնե՛նք։

Ու Սառա իր դաշնակին առջեւ անցնելով, Մարկրիթի երազուն խօսքերը երգեց, պարագային յարմար փիլիսոփայութեամբ։ Յետոյ, ոտքի ելլելով ըսաւ.

—Քիչ մը օդ առնելու ելլենք, ձեր երեւակայական խօսքերով անհանգիստ կ'ընէք զիս։ Սիրելիս, դուք շատ զգայուն էք և վստահ եմ թէ անցեալին մէջ բուռն սէրեր ունեցած էք…

Տիկին Սթիւարթ, այս խօսքին վրայ ամօթէն կը կարմրէր, ու իր դէմքը բոսորագոյն կը դառնար։

Չորս տարիէ ի վեր այդ թափառիկ կեանքը կը վարէին, որ այնքան հաճելի կը թուէր Սառայի, մէկ տեղէն միւսը տեղափոխուելով շարունակ, պանդոկներու, ամարանոցներու, երկաթուղիի վագոններու ու շոգենաւերու մէջ անցընելով իրենց ժամանակը։ Իրենց վերջին կայանն էր եղած Նաբոլի. պահ մը, Սառա հոն խոնջենք զգացած էր ճամբորդելէ։ Սորրանթի մէջ իր ուշադրութիւնը գրաւեց կանաչներու տակ ծածկուած պալատ մը, որ հաստատուն բնակութեան գաղափարը ներշնչեց իրեն։ Վարդագոյն մարմարէ սիւներով կանգնուած պատշգամին վրայ, իրիկուն մը թռչուններուն երգերը լսելով, Սառա անսովոր մեղկութեան մը մէջ ինկած էր։ Ժամերով մըտածկոտ կեցաւ լիճին դիմաց, դիտելով ճերմակ և կարմիր առագաստներով նաւակները, որոնք լիճին վրայէն կը սահէին թեթեւօրէն։ Հեռուն, ալիքները կը ճերմկնային Քաբրիի ապառաժին վըրայ, ու թափանցիկ երկինքին վրայ՝ իր նայուածքը կը կորսուէր, հեշտալի տարտամութեան մէջ ծփալով։ Նորատի աղջիկը ամբողջ օրեր լուռ ու երազկոտ վիճակի մէջ անցուց։ Սթիւարթ զարմացած՝ Սառայի լռակեցութիւնը կը յարգէր ու անգլիերէն հանդէսներ կը կարդար, որոնցմէ միշտ ստուար թիւ մը կը գտնուէր քովը։ Իրիկուն մը Սառա սա խօսքերը ըրաւ, մեծ զարմանք պատճառելով տիկին Սթիւարթի.

—Կեանքը հոս լաւ է. գնե՛նք այս շէնքը և հոն հաստատուինք։

Տիկին Սթիւարթ որ շատ դիւրաւ չէր զարմանար՝ աշխուժով ոտքի ելաւ և նորատի աղջկան մօտ գնաց, հասկնալու համար թէ արթո՞ւն էր։ Սառա թէեւ աչքերը լայն բացած, բայց անվիճելի էր թէ իր միտքը կը քնանար։

(Շարունակելի)

ծին մէջ ո՛չ մէկ մասնակցութիւն ունիմ, եթէ կրնամ այսպէս ըսել։ Մարդ քիթով չէ՛ որ կ'ընդունի արտաքին աշխարհէն իր տպաւորութիւնները, այլ մասնաւորապէս աչքով ու ականջով։ Հոտառական ընդհայեցութիւնները անըմբռնելի՝ չնչին բան մըն է որ կ'ընծայեն մտապատկերներուն, որոնք կազմուած են ընդհայեցութիւններու տարրերէ։ Ուրեմն, հոտերը ամէնէն սահմանաւոր՝ աննշան չափով մը միայն կրնան վերաչեալ մտապատկերներ յարուցանել, այսինքն վերին և կենսոտ մտաւորական գործունէութիւն մը, և այդ գործունէութեան հետ միայն յուզումներ գրգռել։ Հետեւաբար, ալ դ'Էսսէնթի իմաստով ըմբռնուած «բուրումներու համանուագ» մը չի կրնար նաեւ բարոյական գեղեցկին տպաւորութիւնը տալ, բարոյական գեղեցիկը գաղափարայնութեան կեդրոններէն ներկայանուած պատկեր մը ըլլալով։

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ

Վրիպակ.—ԺԴ Թիւին երկրորդ սիւնակին մէջ (տող 57—60)՝ պէտք է կարդալ. «Փիլիսոփայական յառաջդիմութիւնը իբրեւ խնդրուած (postulat) ունի աշխարհին երկրակեդրոնական յղացումը», փոխանակ «երկրորդական յղացումին»։

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պատերազմական նախարարին բանախօսութիւնը. — Ընդծովեայ շոգենաւ. — Օրլէանի դուքսը եւ Պ. Պիւֆէ. — Ռանավալօ թագուհին. — Թունուսի մէջ [illegible] մը։

Բարիզ, 28 մայիս.— Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավար Թրուայի մէջ երկրագործական մրցումի մը և մարմնամարզական հանդէսի մը ներկայ գտնուելէ ետքը, ընդունեց տեղւոյն զինուորական սպաները և հետեւեալ խօսքերը արտասանեց.

«Պարոն սպաներ, ձեզի անկ է ձեր յարատեւ անձնուիրութեամբ և անդուլ աշխատութեամբ մեր բանակին զօրութիւնը և կրթութիւնը ապահովելու ազնիւ պարտականութիւնը։ Այդ պարտքը ստանձնած էք հանդէպ երկրին, և եթէ քաղաքական յափշտակութիւնները օր մը ստիպեն մեզ մեր սուրերը քաշել, գիտեմ թէ կատարեալ անձնուրացութեամբ և մինչեւ իսկ մահերնիդ աչք առնելով պիտի կատարէք այդ պարտականութիւնը։ Յաղթութիւնը միայն այդ կերպով կարելի է։ Բանակին բոլոր անդամները պէտք է սերտիւ ու բացարձակապէս միանան իրարու։ Պէտք չէ որ կարգ մը մարդեր նենգամտութեամբ երկպառակութիւն ցանեն մեր մէջ։ Պէտք չէ որ զինուորը կասկածի իր պետերէն և կարեւորութիւն տայ անոնց որ, կ'ուզեմ հաւատալ թէ անգիտակցօրէն, զայն կը թելադրեն իր պետերը նկատել մատնիչներ և ստահակներ։ Դէպ ի երկիրը ունեցած մեր սէրը պարտք կը դնէ մեր վրայ աշխատիլ մեր զօրանոցներուն մէջ, հեռու արտաքին աղմուկներէ, և անընդհատ առաջ տանիլ մեր ստանձնած գործը, որպէս զի յաղթական Ֆրանսա օր մը ազգերու մէջեւ վերստին ձեռք անցընէ այն տեղը զոր երբեմն կը գրաւէր»։

—Նարվալ ընդծովեայ շոգենաւը երէկ կարեւոր փորձ մը կատարեց, հաստատելով թէ այդ ձեւ նաւ մը կրնայ ծովին տակէն երթեւեկել։ Նարվալ, թորփիլանաւի մը ուղեկցութեամբ, Սէն-Մալոյէն Շէրպուր գնաց։ Կիրակիէն երկուշաբթի գիշեր ճամբայ ելաւ Սէն-Մալոյէն և երկուշաբթի կէս օրէն երկու ժամ վերջը Շէրպուր հասաւ լաւ վիճակի մէջ։

—Ֆիկառօ կը հաստատէ այն լուրը թէ Պ. Պիւֆէ հրաժարեր է Օրլէանի դուքսին մօտ իր ունեցած պաշտօնէն։ Կ'երեւի թէ յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ արքայական կուսակցութեան բռնելիք ընթացքին համար ծանր վէճ մը ծագած է։

Ալժէ.—Ռանավալօ թագուհին իր հետեւորդներուն հետ այսօր դէպ ի Մարսիլիա ճամբայ ելաւ Ժէնէռալ Շանզի շոգենաւով։ Ռանավալօ որ բուռն փափաք մը ունի Ֆրանսան ու Բարիզը տեսնելու, անզուսպ անհամբերութեամբ մը կը սպասէր մեկնելու ժամուն։ Շոգենաւին մէջ, նշանաւոր անձնաւորութեանց յատուկ խցիկը դրուած է Ռանավալոյի տրամադրութեանը տակ։ Շոգենաւին ճիշդ մէջտեղը կը գտնուի, որպէս զի շատ չերերայ ալեկոծութենէն. պարզութեամբ կահաւորուած, բայց շատ հանգստաւէտ է։ Ռանավալօ ատենէն կանուխ քարափը եկաւ. սպայ մը դիմաւորեց զայն։ Ռանավալօ զայն տեսնելով տխրեցաւ, վասն զի կարծեց թէ իր ուղեւորութեան յետաձգուած ըլլալը պիտի ծանուցանէ, բայց այնպէս չէր. սպան կառավարիչին կողմէ եկած էր զայն ողջունելու և մինչեւ շոգենաւ առաջնորդելու։ Ռանավալօ իրողութիւնը իմանալով ժպտուն դէմքով մը անոր թեւը մտաւ և շոգենաւ գնաց։ Երկու կարգի վրայ հետաքրքիրներու բազմութիւն մը կար որոնք յարգալիր կեցած էին։ Շոգենաւին սանդուխին գլուխը Ժէնէռալ Շանզիի հրամանատարը ընդունեց Ռանավալոն և առաջնորդեց անոր յատկացուած խցիկը։ Քիչ ետքը շոգենաւը ճամբայ ելաւ։

—Թունուսի մէջ Բասթէօրեան աշխատանոցին պաշտօնեաներէն Պ. Բանէ, այսօր, չորս անգամ ռէվոլվէր պարպեց նոյն հաստատութեան տնօրէն տոքթ. Լուարի վրայ։ Պ. Բանէ քանի մը օր առաջ հրաժարած էր իր պաշտօնէն. մտային խանգարման նշաններ ցոյց կու տար և միշտ կ'ըսէր թէ Հրեայ մը զինքը կը հալածէ։ Տոքթ. Լուար Բասթէօրի աշակերտներէն է, ստացած վէրքերը այնքան ծանր չեն։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Գերման զինուորներու մեկնումը.—Նոր արշաւանքներ.—Չինու արքունիքը.—Խառն յանձնաժողով.—Բէքինի քաղաքային վարչութիւնը.—Գերման լրագիրներուն կարծիքը.—Թիէն-Չին։

Պերլին, 28 մայիս.— Կ'ըսուի թէ Չին գտնուող գերմանական զինուորներու մեծ մասին վերադարձի հրամանը տրուած է Վիլհէլմ կայսեր և Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսին միջեւ մայիս 17ին կատարուած խորհրդակցութեան մը հետեւանքով։ Այդ լուրը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց, և Գերմանացիները որոնք իրենց միլիոններուն գալուն կը սպասէին, գոհ են տեսնելով իրենց զինուորներու վերադարձը։ Պէրլինի թերթ մը Վալտէրզէ մարէշալին յաջորդին համար կ'ըսէ թէ հաւանօրէն Ֆրանսայի զօրավար մը ըլլայ։ Գերման զինուորներու մեծ մասը վերադարձնելու համար՝ ամէն տեսակ պատրաստութիւններ տեսնուած են, կարելի եղածին չափ շուտով կատարելու համար։ Նորտ Տոյչէ Լոյտի բոլոր այն շոգենաւերը որոնք Ովկիանոսի վրայ կը գտնուին, հրաման ստացան անմիջապէս Չին ուղեւորելու։ Քանի մը շաբաթէն 12,000 զինուորներ ճամբայ պիտի ելլեն դէպ ի Գերմանիա։

Ուաշինկթըն.—Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը հեռագրեց Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան, շնորհաւորելու Վիլհէլմ կայսրը ու անոր կառավարութիւնը՝ Չին գտնուող գերման զինուորներուն վերադարձը որոշած ըլլալուն համար, որոշում մը որ շատ հաճոյ կը թուի Մ. Նահանգաց կառավարութեան։

Պերլին.— Համպուրկ-Ամերիկա շոգենաւային Ընկերութեան ընդհանուր տնօրէնը, այդ Ընկերութեան անունով, ընդարձակ գետին մը ստացաւ Շանկայի նաւահանգիստին մուտքին վրայ՝ նաւամատեան և մթերանոցներ շինելու համար։ Երկայնութիւնը երեք հազար ոտքէն աւելի է։

Բէքին.—Եուան-Շի-Քայի կողմէ ղրկուած չինական չորս հազար զինուորներ Շան-Թունկէն ճամբայ ելան դէպի Բէքին։ Ասոնք Բէքինի քաղաքային նախկին կառավարիչ Հու-Եու-Ֆէնի հրամանին տակ պիտի գտնուին։ Հու-Եու-Ֆէն ծանօթ է իբրեւ բարեկամ օտարներու։ Չինու արքունիքին Բէքին վերադառնալու ուղեգիծը և կատարուելիք արարողութիւնները որոշուեցան։

—Ռուսիոյ դեսպան Պ. տը Կիրս յայտարարեց թէ Ռուսիա կը հաւանի Անգլիոյ առաջարկած նիւթական խառն յանձնաժողովին կազմութեանը։ Կը կարծուի թէ Ռուսիա նաեւ պիտի հաւանի՝ հատուցմանց վճարման եղանակին համար Անգլիոյ ըրած առաջարկութեան։ Վերջին հեռագիրներ ծանուցին արդէն թէ բոլոր դեսպանները ընդունած են Անգլիոյ այդ երկու առաջարկութիւնները։

—Բէքինի քաղաքային կառավարչութիւնը, որ ցարդ օտարներուն ձեռքը կը գտնուէր, պիտի լուծուի և թէ դաշնական վարչութիւնը Բէքինի այն թաղին՝ զոր Գերմանները գրաւած են, տասնըհինգ օրուան համար իբրեւ փորձ Չինացիներուն յանձնուած է։

Պերլին.— Գերման զինուորներու վերադարձին համար Վոսիշէ Ցայթունկ սապէս կ'ըսէ.—«Գերմանիա գոհացում ստացաւ միջազգային օրէնքին բռնաբարման և մանաւանդ Պարոն ֆոն Քէթէլէրի սպանութեան համար, թէեւ Թուան իշխանը, գլխաւոր յանցաւորը, չէ կրած իրեն արժանի պատիժը։ Չին գտնուող գերման զինուորները, թէեւ սահմանափակ գործունէութիւն մը միայն կատարելու պաշտօն ունէին, յարգանք ազդեցին չինական ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն։ Գերմանիա մեծ ազդեցութիւն կը վայելէ ամբողջ աշխարհի մէջ, նոյն իսկ այն պարագային երբ Գերմանիա չուզէ միջամտել ծագած խնդիրներուն և, ինչպէս կայսրը ըսաւ իր ճառերէն մէկին մէջ, միայն իր ներքին գործերով զբաղիլ նախամեծար համարի, առանց փափաքող ըլլալու երկրակալութեան։ Ատոր համար կրնանք գոհ ըլլալ թէ Չինու մէջ շփոթութիւնները դադրած են, թէ աշխարհի խաղաղութիւնը չէ խանգարուած և թէ Գերմանիոյ շահերը չեն վնասուած»։

Թիէն-Չին.— Չինացիները վստահ են թէ նոյեմբերին Թիէն-Չին իրենց պիտի յանձնուի. բայց որովհետեւ վաճառականութիւնը հետզհետէ կը զարգանայ և Չինացիները բարեկեցիկ վիճակ մը կ'ունենան առժամեայ կառավարութեան վարչութեանը տակ, հոս կը յուսացուի թէ դեռ մինչեւ երեք տարի Թիէն-Չին Չինացիներուն պիտի չյանձնուի, վասն զի այդ տեղը ներածութեանց կեդրոն է Չի-Լի նահանգին հաղորդակցութեան գիծին և վաճառականութեան։

—Անգլիական երկու փոխադրանաւեր Թոնկ-Քու հասան հնդկական զինուորները առնելու համար։ Մայիս 19ին ուրիշ փոխադրանաւ մը ժամանեց Պէյուշի զօրագունդը Ուէյ-Հայ-Ուէյ տանելու։

—Վուարոն զօրավարը կը կարծէ որ մօտերս փոխադրանաւեր պիտի ժամանեն Ֆրանսական զինուորները առնելու։

ԱՆԳԼԻԱ

Հանքագործներու համաժողովը.—Երկրորդ նիստ.—Ութ ժամուան աշխատութիւն.—Հանքի պայթումներ։

Հանքագործներու միջազգային համաժողովի երկրորդ նիստը գումարուեցաւ անգլիացի երեսփոխան Ապրահամի նախագահութեամբ։ Համաժողովը ութ ժամուան աշխատութեան ի նպաստ կարծիք յայտնեց։ Օտար բոլոր պատուիրակները՝ պելճիքացի, ֆրանսացի և անգլիացի ինը պատուիրակներ, ի բաց առեալ Տըրհամի պատուիրակներէն, ի նպաստ ութ ժամուան աշխատութեան քուէարկեցին։ Նախագահ Ապրահամ ըսաւ թէ բարեբաղդութիւն մըն էր որ անգլիացի հանքագործները համակարծիք են։ Նախագահը ֆրանսացի պատուիրակներուն ներկայութիւնը նշմարելով, բարի գալուստ մաղթեց անոնց, որովհետեւ առաջին նիստին ներկայ չէին գտնուած։ Յիշեց անգլիացի պատուիրակներուն Բարիզի մէջ անցեալ տարի եղած սիրալիր ընդունելութիւնը։ Ըսաւ թէ անգլիացի պատուիրակներուն Բարիզ երթալուն առթիւ, բարիզեան մամուլին մէկ մասը կը ջանար անհամաձայնութիւն ձգել երկու ազգերու աշխատաւորներուն մէջ։ Սակայն, Բարիզ գացող անգլիացի պատուիրակները լաւ ընդունելութիւն մը գտան։ Ֆրանսացի պատուիրակ մը՝ Պ. Լամանտէն պատասխանելով Ապրահամի, շնորհակալութիւն յայտնեց թէ՛ համաժողովին և թէ նախագահին, Ֆրանսայի հայրենամոլ մամուլին ծայրայեղ պոռոտախօսութեանց ականջ չկախելու համար։ Պ. Լամանտէնի խօսքերը կեցցէներով ընդունուեցան։ Պ. Բօթ ֆրանսացի հանքագործներուն անունով ըսաւ թէ այս վերջինները բոլորովին կուսակից են ութ ժամուան աշխատութեան։ Այդ միջոցով ծրագիր մը պատրաստած են զոր Ֆրանսական Խորհրդարանին պիտի ներկայացնեն, և եթէ փութով չքուէարկուի ան, պատրաստ են ընդհանուր բանթող յայտարարել, երեսփոխաններու գրգիռ մը տալու համար։ Սկովտիական հանքագործներու պատուիրակ Պ. Ուիլսըն, որ թէեւ կուսակից այդ ծրագրին, ըսաւ թէ պէտք է նկատողութեան առնել Նորթըմպըրլէնտի և Տըրհամի 120,000 հանքագործներուն փափաքը, որոնք չեն հաւանիր այդ միջոցին։ Քուէարկութեան կը ձեռնարկուի։ Միայն երկու անգլիացի պատուիրակներ, որոնք Տըրհամի 115,000 հանքագործները կը ներկայացնեն, ութ ժամուան աշխատութեան դէմ քուէարկեցին։ Միւս պատուիրակները, որոնք 864,000 հանքագործ կը ներկայացնեն, ամէնքն ալ ութ ժամուան աշխատութեան ի նպաստ քուէ տուին։

—Քարտիֆի մօտ, Ինիվկըրըլ անուն հանքին մէջ պատահած պայթումին զոհերը 83 հոգի են։ Մինչեւ հիմա 51 դիակ դուրս հանուեր են։ Քրիւի մօտ գտնուող հանքի մը մէջ ալ անցեալ երկուշաբթի գիշեր պայթում մը պատահեր է։ Երկու դիակներ դուրս հանուեր են. կը կարծուի թէ ուրիշ երկու գործաւորներ ալ մեռած են։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ.—Աղերսագիր մը.—Ժողովախումբ։

[illegible], 28 մայիս.— Պօէրները նորէն մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տան այս կողմերը։ Քանի մը ագարակներ կողոպտուեցան։ Ամէն կողմէ մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին՝ կայութեան հանդէպ զգոյշ գտնուելու համար։

[illegible].—Անգլիական քանի մը զօրախումբեր կը պատրաստուին Մաքեսպուրկի մօտ զինուորական գործողութիւն մը կատարելու՝ պօէրական բազմաթիւ զօրախումբի մը դէմ։ Կարեւոր ընդհարումներ չեն կատարուած։

Քէյփթաուն.— Հարաւային Ափրիկէի սեւամորթներէն պատուիրակութիւն մը շնորհակալութեան գիր մը պիտի ուղղէ Լորտ Միլնէրի, խնդրելով նաեւ որ սեւամորթները հաւասար իրաւունք վայելեն և անոնց անձնական արժանիքները յարգուին։

Քէյփթաուն.—Այսօր, հոս, այլազան ժողովախմբի երկու դէպքեր պատահեցան։

ՈՐՈՎԱՅՆԱՀԱՏ ՃԷՔ

Հուայթչաբէլի խորհրդաւոր ոճիրը.—Անկողնի մէջ սպաննուած.—Արծաթէ մատանիով մարդը։

Լոնտոն, 28 մայիս.—Արդեօք Որովայնահատ Ճէք նորէ՛ն Լոնտոն վերադարձած է։ Շատերը այնպէս կը կարծեն. շաբաթէն կիրակի գիշեր Հուայթչաբէլի մէջ գործուած ոճիրն ալ կը նմանի 1888ի այն խորհրդաւոր ոճիրներուն որոնք այնքան յուզում առաջ բերին։ Շաբաթ գիշերուան ոճիրը գործուած է քանի մը մէթր հեռու այն տեղէն, ուր, 1888ին, Որովայնահատ Ճէք սպաննեց Մարի Քէլլի անուն կինը և յետոյ այլեւս խօսուեցաւ չյառաջ իր վրայ։ Անգլիոյ ոստիկանութեան ամէնէն ճարտար պաշտօնեաները, նոյն իսկ անոնք որ տասներեք տարի առաջ հալածած էին Ճէքը, կ'ըսեն թէ շաբաթ գիշերուան ոճիրը բոլորովին միեւնոյն պարագաներու մէջ գործուած է և թէ զոհին մարմինէն կ'երեւայ թէ միեւնոյն ձեռքով անթերի գործողութիւն մը կատարուած է։ Տրուէթ Սթրիթ, ոճրին վայրը, աղտոտ անել փողոց մըն է Հուայթչաբէլի ամէնէն ողորմելի թաղին մէջ։ Ցորեկը գրեթէ ամայի է այդ անել փողոցը, և միայն գիշերը հոն կը վխտայ այն կասկածելի ու աշխարհաքաղաքացի ժողովուրդը՝ որուն համար Հուայթչաբէլ երկրորդ հայրենիք մըն է։ Շաբաթէն կիրակի գիշեր, Աննի Օսթէն անուն 28 տարեկան կին մը այդ անելին շէնքերէն մին գնաց մարդու մը հետ, որուն ո՛վ ըլլալը խորհրդաւոր գաղտնիք մըն է մինչեւ հիմա։ Աննի սենեակ մը վարձեց մէկ գիշերուան համար։ Գիշերը ձայն, կռիւ, աղմուկ եւայլն բնաւ չլսուեցաւ։ Կիրակի առտուան յաճախորդները, ըստ սովորութեան հեռացան այդ տունէն։ Տան վարձակալը երբ դուռները գոցեց, ձայն մը առաւ վերի յարկէն. անմիջապէս վեր ելաւ և կին մը տեսաւ որ անկողնին վրայ տարածուած էր հոգեվարքի պէս խորդալով. փորին վրայ սոսկալի վէրքեր ունէր՝ որոնց ազդած սարսափը անկարելի է նկարագրել։ Որովայնահատ Ճէքի բոլոր զոհերուն վէրքերուն նման էր։ Կինը անմիջապէս Լոնտոնի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ և քանի մը ժամ ետքը մեռաւ առանց բան մը կարենալ ըսելու։ Զարմանալի է որ հիւանդանոցին տեսչութիւնը իմաց չտուաւ ոստիկանութեան։ Արդիւնքը այն եղաւ որ Որովայնահատ Ճէքը, եթէ ինքն էր, և կամ անոր մրցակիցը բաւական լայն ժամանակ ունեցաւ ինքզինքը ազատելու։ Ոստիկանութեան ամէնէն ճարտար պաշտօնեաները, մանաւանդ անոնք որ տասներեք տարի առաջ գործ ունեցան նշանաւոր ոճրագործին հետ, խուզարկութիւններ կը կատարեն, բայց արդիւնք մը չունեցան. դժուարութիւնը այն է թէ մարդուն ֆիզիքական նկարագրին վրայ բնաւ տեղեկութիւն չկայ։ Տան վարձակալը միայն ըսած է թէ մարդը արծաթ մատանի մը ունէր։ Այդ ոճիրը մեծ յուզում պատճառեց Լոնտոնի մէջ, ուր տակաւին չեն մոռցուած Որովայնահատ Ճէքի չարագործութիւնները։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սերպիոյ Դրակինա թագուհին.—Հրաբուխի մը ժայթքումը.—Բազմաթիւ զոհեր.—Փիլիպպեանները.—Ռուսերը եւ Թաթարները։

Դրակինա թագուհին, յունիսի սկիզբները Պիւգիա (Հունգարիա) պիտի երթայ, որ Թմշվարի մօտ կը գտնուի, իր առողջութիւնը դարմանելու համար։ Պիւգիայի մէջ ջերմուկներ կան։ Թագուհին որ երկու պատուոյ տիկիններու հետ պիտի ճամբորդէ, ամարանոցի մը մէջ պիտի հաստատուի։

—Պաթավիոյ կառավարչին կողմէ քաշուած վերջին հեռագիրներուն նայելով, Ճավայի մէջ գտնուած Քլօթ անուն հրաբուխը բորբոքելով՝ բազմաթիւ զոհեր տուեր է։ Պանդարանի և Քալի-Բէչայի բոյսերը այրեր են։ Հրաբուխը լաւայի հեղեղներ կ'արձակէ Պիթեր նահանգին վրայ։ Վերջին հեռագրի մը համաձայն, 178 բնիկներ կորսուեր և 9ը հոգի վիրաւորուեր են։

—Նիւ-Եորքի գերագոյն ատենին արձակած որոշումը Փիլիպպեան կղզիներու մասին շատ կարեւոր կը համարուի։ Այդ ատեանը սակաւ մեծամասնութեամբ որոշեց որ Փիլիպպեան կղզիները անպատճառ պէտք չէ վայելեն ամերիկեան հիմնական օրէնքին առանձնաշնորհումները, ինչպէս է իրբեւ զատ նահանգներ կազմակերպութիւն մը և այդ նահանգները Մ. Նահանգաց մէկ մասը կազմելու պահանջում մը։ Ուրեմն ամերիկեան Խորհրդարանը պիտի որոշէ Փիլիպպեան կղզիներու ճակատագիրը և հոն հաստատուելիք կառավարութեան ձեւը։

—Իէնիսէյէն (Ռուսիա) կը գրեն թէ Քանսքի գաւառին Իրայեգ գիւղին Թաթարներուն և շրջակայ գիւղերու բնակիչներուն միջեւ կռիւ մը պատահեր է։ Իրայեգի շրջակայ գիւղերու բնակիչները վերջերս մեծ թիւով յարձակեցան Թաթարներուն վրայ։ Այդ կերպով Թաթարներէն երեսուն հոգի մեռան և նոյնչափ մըն ալ վիրաւորուեցան։ Տեղական կառավարութիւնը այդ գիւղացիներէն երեսուն հոգի ձերբակալեց։

Երէկուան Հեռագիրներ

ՀՌՈՄ, 1 Յունիս.—Իտալիոյ թագուհին աղջիկ մը ծնաւ։ Մայրը ու զաւակը լաւ վիճակի մէջ են։

ԲԱՐԻԶ.—Բէքինի ամերիկեան ներկայացուցիչը կը հեռագրէ իր կառավարութեան թէ ֆրանսացի Վուարոն զօրավարը Վալտէրզէ մարէշալին պիտի յաջորդէ իբրեւ ընդհանուր հրամանատար Չին գտնուող միջազգային զինուորներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը Չին գտնուող անգլիական զօրքերուն հրաման ղրկեց որ վերադառնան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Չինական ջուրերու գերմանական նաւաբաժինը, այսօր, Վու-Սունկէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Սինկաբուր։

ԲԱՐԻԶ.—Քրիւկէր նախագահը, Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ ծանուցագիր մը ղրկելով, խնդրեց որ Լա-Հէյի իրաւարարական ատեանը միջամտէ անգլեւթրանսվալեան վէճը կարգադրելու համար։

—Կը ծանուցուի թէ Հոլանտայի Վիլհէլմինա թագուհին պիտի փորձէ համոզել Գերմանիոյ կայսրը՝ նախաձեռնութիւն մը ստանձնել՝ Անգլիոյ և Հարաւային Ափրիկէի հանրապետութիւններուն միջեւ իրաւարարական կարգադրութեան մը համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարեկոյսէն առնուած հեռագիրներու նայելով, Պօէրները անգլիական 500 ձիեր գրաւեր են։ Քրուիցինկէր [illegible] հրամանատարը միշտ կը սպառնայ երկաթուղիի բոլոր կառախումբերուն։

ՊԷՐԼԻՆ.—Նորտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ կ'ըսէ թէ Գերմանիոյ կայսրը հրամայեր է դիւրութիւններ ընծայել՝ Ալզաս-Լօրէն երթալ ուզող ֆրանսացի սպաներուն արտօնագիր տրուելուն առթիւ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Հունգարական պատուիրակութեան ելմտացոյցի յանձնաժողովը ընդունեց ելմտական նախարարութեան ելմտացոյցը և կատարեալ վստահութեան քուէ տուաւ ելմտական նախարար Պ. Քալայի։

ՔՈՐՈՒՆԱ (Սպանիա).— Երէկ կռիւ մը ծագեցաւ ներքին մաքսերու պաշտօնեաներուն և ոստիկան-զինուորներուն միջեւ։ Երկու մարդ և կին մը սպաննուեցան։ Շատ մարդեր վիրաւորուեցան։ Քաղաքային հիւանդանոցը վիրաւորներով լեցուեցաւ։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան։

ՊՕՑՏԱՄ.—Գերմանիոյ կայսրը Լուիզ պատուանշանը տուաւ Վիլհէլմինա թագուհիին և Սեւ Արծիւ՝ անոր ամուսնոյն Հէնրի իշխանին։

—Վիլհէլմինա թագուհին ու ամուսինը Շուէրին ուղեւորեցան։ Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին մինչեւ կայարան ընկերացան անոնց։

ՍՈՖԻԱ.—Ֆէրտինանտ իշխանը Էպէնթալ ուղեւորեցաւ, ուր Քլեմանթին իշխանուհիին ծննդեան տարեդարձը պիտի տօնուի։

ՊՐՈՒՔՍԷԼ.—Քոնկոյի արժէթուղթերուն վրայ տագնապ մը ծագեցաւ՝ այն լուրին վրայ թէ Քոնկօ Պէլճիքայի պիտի միացուի և երկաթուղիները պիտի գնուին։

ԲԱՐԻԶ.—Հանրապետութեան նախագահը այցելեց Լա Ֆլէշի զինուորական հաստատութիւնը։

ՊԷՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը Երկաթէ թագ պատուանշանը տուաւ ֆրանսացի Պոննալ զօրավարին և Կալէ գեր-գնդապետին, որոնք այսօր, Պոցտամի մեծ զօրահանդէսին ատեն համակրական բուռն ցոյցերու արժանացան։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց-Եօսէֆ կայսրը յունիս 12ին Բրակա պիտի երթայ։

ԲԱՐԻԶ.— Մատակասքարի նախկին թագուհին՝ Ռանավալօ յայտարարեց թէ սքանչացած է Բարիզի մէջ իրեն եղած ընդունելութենէն։

ԲԻԿՄԱԼԻՈՆ

Բիկմալիոն վաճառատունը իր պատուարժան յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ 1901 մայիս 7)20էն սկսեալ, նոյն վաճառատունը փոխադրուած է Բերա Մեծ Փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 361 վաճառատունը։ Բիկմալիոն վաճառատունը իր ընդարձակման առթիւ, ապրանքներու նոր մթերք մը ստացած է, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

3—3

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Մուսուլի նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին ընդհանուր դատախազ Նազըմ պէյ։ Սիւլէյմանիէ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Տէրսիմ գաւառին կառավարիչ Ճէմալ պէյ։

—Ականակուռ Իֆթիխար պատուանշան տրուեցաւ Գոնիայի կուսակալ Ֆէրիտ փաշայի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ վաճառական Սիրաքեան էֆ.ի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Իտալիոյ թագուհիին աղջիկ զաւակ մը ծնելուն առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին։

—Իտալիոյ դեսպանատան պահականոցը և առեւտրական բոլոր շոգենաւերը երէկ դրօշներով զարդարուած էին։

ՄՈԼԻՎՈՅԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ.— Ուրբաթ օրուան Սէլամլըքի արարողութեան պահուն Վեհ. Սուլթանը իմանալով Մոլիվոյի (Մէթիմնա) մետրապոլիտ Տ. Ստեփանոսի ներկայութիւնը, հրամայեց որ Ն. Գերապատուութիւնը դեսպաններուն հիւրանոցը առաջնորդուի։ Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը Տ. Ստեփանոս կայս. պալատ հրաւիրուեցաւ և առաջին քարտուղար Թահսին պէյ անոր յանձնեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութիւնը նորէն 4500 ոսկի վճարեց երկաթուղիներու միացեալ գիծերու Ընկերութեան, երաշխաւորական գումարին առհաշիւ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նոր կուսակալ Թէվֆիք պէյ իր պաշտօնատեղին ժամանելուն առաջին օրը նախագահեր է Իտարէի Ժողովին։ Ն. Վսեմութեան պաշտօնին վերաբերեալ կայս. Ֆէրմանը հինգշաբթի առտու կառավարական պաշտօնատան մէջ հանդիսաւոր կերպով կարդացուեր է՝ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու և երեւելիներու ներկայութեանը։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէֆ որ արձակուրդով Բեդերսպուրկ կը գտնուի, տասնըհինգ օրէն մայրաքաղաքս կը դառնայ։

—Ռուս դեսպանատունը, երէկ, Պէօյիւքտէրէի ամարանոցը փոխադրուեցաւ։

—Բեդերսպուրկի սերպիական դեսպանատան գործակատարը, անցեալ շաբթու, սեղան մը տուեր է ի պատիւ Պ. Զինովիէֆի։

ԱՅՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Իզմիրի լրագիրները կ'ըսեն թէ Պ. Պարֆիլտի տեսչութիւնը շատ լաւ արդիւնքներ ունեցած է Այտընի երկաթուղիին համար։ Հինգ ամսուան մէջ նոր տնօրէնը այնքան բարւոքումներ ըրած է որ Ընկերութեան կացութիւնը հիմա շատ աւելի ծաղկեալ է, Բաժնեթուղթերուն գինը զգալի կերպով բարձրացած է։

Պ. Է. ԷՎԵՆԻՏԻՍ Բերայի Բանայիա եկեղեցիին նուիրեց Աւետարան մը՝ ոսկեզօծ կողքերով, որոնց մէկը կը ներկայացնէ Քրիստոսի ծնունդը և միւսը՝ յարութիւնը։ Պ. Էվէնիտիս նաեւ նուիրական անօթներ նուիրած է արծաթէ ու ոսկեզօծ և կիտուածանկարներով զարդարուն, որոնց ամէնքն ալ Ռուսիոյ մէջ շինուած են։ Թաղական Խորհուրդը շնորհակալութեան գիր մը ուղղեր է նուիրատուին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԼՈՒՐԵՐ.— Պաշտօնաթերթը հրատարակեց յունուար 1էն ապրիլ վերջ ծախքերու և հասոյթներու քանակութիւնը։ Այդ չորս ամիսներուն հասոյթներն են 3,216,062 անգլիական ոսկի. անցեալ տարի նոյն շրջանին 3,004,777 ոսկի էին։ Ծախքերն են 3,262,774 ոսկի, մինչդեռ անցեալ տարի 2,971,906 ոսկի էին։

—Մէկսուրն շոգենաւին մէջ որ այս օրերս Սուէզի ջրանցքը անցաւ, իտալացի 275 գործաւորներ կային որոնք Մասաւայէն կը վերադառնային և գրեթէ ամէնքն ալ «մալարիա» հիւանդութենէն բռնուած։ Այդ շոգենաւէն 30 ուղեւորներ Բոր-Սայիտ ելան. ասոնք Թրանսվալէն կը դառնային, հոն տիրող տարապայման աղքատութեան պատճառով։

—Իսմայիլայի մէջ վերջերս տեղացած անձրեւներէն երկաթուղիի չորս կամուրջներ փլեր են։

ՄԱՐԳԱՐԻՏԻ ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ.— Ինչպէս յայտնի է, Մաքս Շուլլէր ատենօք [illegible] աղերսագիր մը մատուցած էր Մեծ-Եպարքոսին, արտօնութիւն խնդրելով անանուն Ընկերութիւն մը կազմել՝ Կարմիր ծովի եզերքը գիտական պայմաններու համաձայն մարգարիտ որսալու համար։ Ծովային նախարարութիւնը որուն յանձնուած էր խնդիրը, պատասխանեց թէ այդ ծովեզերքները մարգարիտի որսորդութիւնը ի վաղուց անտի տեղւոյն աղքատ ժողովուրդը կը կատարէ իբրեւ ապրուստի միջոց, հետեւաբար պատշաճ չէ խնդրուած արտօնութիւնը տալ, վասն զի անոնց թշուառութեանը պատճառ պիտի ըլլայ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ Հանգստեան Թոշակի սնտուկը շաբաթ օրը սկսաւ մէյմէկ ամսաթոշակ վճարել զինուորականներու այրիներուն և որբերուն։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանատան պահականոցին հրամանատարը ու սպաները՝ կայս. Թիկնապահ Թալաթ պէյի առաջնորդութեամբ՝ շաբաթ օրը այցելեցին կայս. Գանձարանը և Տոլմա Պաղչէի և Պէյլէրպէյի պալատները։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին դասախօսութիւնները հինգշաբթի օրը դադրելով, յունիս 1ին քննութիւնները պիտի սկսին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին ընդհանուր քննութիւնները յունիս 2ի շաբաթ օրը պիտի սկսին։ Բարձրագոյն դասարանէն 24 ուսանողներու տոքթորայի վերջին քննութիւնները աւարտած են։

ՆՈՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ.—Նէմիրզատէ Թահսին փաշա մենաշնորհ խնդրած է՝ Մանասդըրէն սկսելով և Եանեայէն անցնելով մինչեւ Բրէվէզա երկաթուղիի գիծ մը շինելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ երկրագործական քննիչը տեղեկագրած է թէ նահանգին շատ տեղերը անձրեւի պէտք կայ հունձքերուն համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան գործակատար Պ. Չէրպաչէվ շաբաթ օրը Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ. իսկ արտաքին գործոց նախարարը բացակայ ըլլալով, Պ. Չէրպաչէվ այցետոմսը թողուց։

ԴԱԴԱՐՈՒՄ.—Յունական Քոնսթանթինուպոլիս լրագիրը տարօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալով, անպայման կերպով դադարման դատապարտուեցաւ։

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԸ.— Սէլանիկի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազը, դատական նախարարութեան հրամանով, քննութեան ձեռնարկեր է տեղւոյն փաստաբաններուն նկատմամբ։ Վկայական ունեցողներէն տասնական ոսկի պիտի առնուի իբրեւ վաւերացման ծախք. իսկ վկայական չունեցողներուն գրասենեակները պիտի փակուին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.— Կուսինա գաւառակին մէկ գիւղին մէջ վերջերս մեռեր է Իսմայիլ Հաճօ անուն ծերունի մը հարիւր վաթսուն տարեկան. թոռներուն ու զաւակներուն թիւը երկու հարիւրի կը հասնի։ Մինչեւ վերջին օրերը ֆիզիքական ու մտաւորական կարողութիւնները չէ կորսնցուցեր. ակռաները ամբողջ են եղեր բերնին մէջ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Ռումանիոյ դեսպան Պ. Կիքա երէկ Բ. Դուռը առաջնորդեց առեւտրական դաշնադրութեան ռումանական պատուիրակները Պ. Պ. Բիէռ Միսիր, Բորոմպարօ, Պրաթիանօ և Պոյէրյանօ զորս ներկայացուց Մեծ-Եպարքոսին։ Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա բացակայ ըլլալով, ռումանական պատուիրակները իրենց այցետոմսերը թողուցին, և յետոյ տեսակցեցան օսմ. պատուիրակներուն հետ։ Առեւտրական դաշնադրութեան խորհրդակցութիւնները այսօր կը սկսին։

ՈՍԿԻԻ ՀԱՆՔ.—Սէլանիկի Ասըր լըրագիրը կ'ըսէ թէ Ավրէթհիսարի կողմը ոսկիի հանք մը գտնուեր է։

ՊԱՍՐԱՅԷՆ շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ մինչեւ ուրբաթ իրիկուն ժամանակ դէպք չէ պատահեր։

ԼԻՒՔՍԵՄՊՈՒՐԿԻ Ատոլֆ մեծ դուքսը աղջիկ զաւակ մը ունեցած ըլլալով, մասնաւոր նամակով մը այդ պարագան ծանուցեր է վեհ. Սուլթանին։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Յունական թերթերը կ'ըսեն թէ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան համար Տ. Եոաքիմի ընտրութիւնը անտարակոյս է, վասն զի բոլոր Թեմերուն պատուիրակները անոր նպաստաւոր են։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ ուրբաթ գիշեր երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է՝ առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ԳՈՆԵԱՅԻ կուսակալ Ֆէրիտ փաշա նահանգին կեդրոնէն ճամբայ ելած է՝ Գօզհիսարի, Ագշէհիրի, Նէվշէհրի, Նիկտէի, Իւրկիւպի, Համիտիէի և Էրէյլիի կողմերը քննական պտոյտ մը կատարելու համար։

ԿԱՅՍ. ԿԱՀԱԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ մէջ պատրաստուած գեղեցիկ մատենադարան մը և դրանը վրայ հայելի ունեցող դարակ մը կայս. պալատ մատուցուեցան։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութեան որոշմամբ, կ'ըսէ Սէրվէթ, Ղալաթիոյ քարափին ոստիկաններէն Ալաէտտին էֆ. դատաստանի պիտի ենթարկուի իր պաշտօնին մէջ թերացած ըլլալուն համար։

ՃԻՏՏԷԻ առողջապահական քննիչը հեռագրեց թէ Ասիրի (Եէմէն) մօտ Գասըմ Սալիթ անուն տեղը ժանտախտէ բռնուած տասներեք անձերէ երեքը մեռած են։ Առողջապահական Խորհուրդը, ինչպէս յայտնի է, տասը օր քարանթինա սահմանեց այդ տեղի ժամանումներուն համար։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ընտանիքը, երէկ առտու, Եալովայի ջերմուկները գնաց։

ՊԷՐՈՒԹԻ ԱՐԿԱԾԻՆ նկատմամբ առնուած նոր լուրերու նայելով, փլատակներուն տակէն մեռած գտնուեր են Ռէժիի պաշտօնեայ Պ. Լամպլէրթայն և ամբողջ ընտանիքը զոր կը կազմեն մայրը, երկու քոյրերը, կինը ու երկու տղաքը։ Ուրիշ մը՝ Պ. Բիւրքճի, Ռէժիի պաշտօնեայ, ծանրապէս վիրաւորուած էր. իսկ անոր ընտանիքին անդամները՝ ինը հոգի, մեռած էին փլատակներուն տակ։ Ուրիշ անձեր ալ, որոնց անունները տակաւին յայտնի չեն, մեռած կամ վիրաւոր հանուեր են փլատակներուն տակէն։ Մինչեւ հիմա կան 14 վիրաւորներ և 19 մեռեալներ։ Մասնաւորաբար յատկացուած բըժիշկներ կը դարմանեն հիւանդները, որոնց վիճակը գոհացուցիչ է։ Տեղական կառավարութիւնը որոշեց քննութիւն մը կատարել քաղաքին միւս շէնքերուն վիճակին նկատմամբ։

—Կ'ըսուի թէ փլած շէնքին տէրը, ուրիշ շէնքեր ալ ունի, զորս շատ թեթեւ շինել կու տայ եղեր, աժան հանելու համար։ Արկածը այդ պատճառին կը վերագրուի։

ՕՏԱՐԱԶԳԻ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԸ, կ'ըսէ Սէրվէթ, շաբաթ օրը, գումարուեցան փաստաբան Պ. Միւլլիի գրասենեակը՝ խորհրդակցելու համար այն կացութեան վրայ որ առաջ եկած է՝ դատական նախարարութեան որոշմամբ օսմ. դատարաններու կողմէ անոնց չընդունուելէն։ Այդ գումարման մէջ որոշուեցաւ դիմում մը ընել, խնդրելու համար գործադրութիւնը կայսերական Իրատէին որ կ'արտօնէ դատի տէրերը՝ իրենց ուզած անձը փոխանորդ կարգելու։

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ազատ արձակել ցամաքային, թնդանօթաձիգ ու նաւային այն բոլոր զինուորները որոնք իրենց ծառայութեան պայմանաժամը աւարտած են։ Կայս. Իրատէն նաև հրամայեց անոնց բոլոր յետնեալ ամսաթոշակները ինչպէս նաև մայիսի թոշակը վճարել և իրենց ծննդավայրերը ղրկել։ Երէկ իրիկուն ուշ ատեն այդ զինուորներէն մաս մը Սեւ ծովի նաւահանգիստները ղրկուեցան Մախսուսէի Ղարպ ու Ալի Սահիպ Փաշա շոգենաւերով որոնք երբ Պէշիքթաշի առջեւէն կ'անցնէին, զինուորները «Փատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։

ՈՐԲԵՐՈՒ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէով կազմուած այն յանձնաժողովը որ պաշտօն ունի որբերու ստացուածքներուն մատակարարութեան մասին զեղծումներու առաջքը առնելու համար հարկ եղած միջոցները սահմանել, իր խորհրդակցութիւնները աւարտեց և կարգ մը որոշումներ տուաւ՝ որբերու իրաւունքները կատարելապէս պաշտպանելու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը ծանոյց նախնական վարժարաններու ուսուցիչներուն որ իրենց աշակերտներէն հիւանդ եղողները տեսնելու չերթան, վասն զի կարմրախտի և հարսանիթի նման տարափոխիկ հիւանդութեանց տարածուելուն պատճառ կ'ըլլան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական Սենեակը գրեց ձեռնհաս պաշտօնատանին որ օտար տէրութեանց հետ առեւտրական դաշնագիրներու կնքման համար բանակցութիւն կատարուած ատեն, ինքն ալ արտօնուի իր կարծիքը յայտնել՝ վաճառականներու շահերը պաշտպանելու համար։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ վերատեսչութիւնը փորձել պիտի տայ կարգ մը արագաձգարուած թնդանօթներ և Պէլճիքայէն ղըրկուած անծուխ վառօդներ։

ՄՈՒՇԻ արեւմտեան կողմը մէկուկէս ժամ հեռու Աչմանուկ գիւղին մօտ տեղ մը փորուած ատեն 3ուկէս մեթր երկայնութեամբ և 1ուկէս մեթր լայնութեամբ ջուրի աւազան մը գտնուեր է։ Զայն շրջապատող փայտերուն վիճակէն կ'երեւայ թէ շատ հին բան մըն է։ Այդ աւազանը տեղացիներու պէտքը պիտի հոգայ։ Աւազանին մօտ մզկիթ մը պիտի կառուցուի։

ԻԶՄԻՐԻ կառավարչութենէն տեղեկութիւն ուզուած է թէ Ատափազարէն Կ. Պոլիս և ուրիշ տեղեր ղրկուելիք ապրանքներէն առնուած մէկ ղրուշի տուրքը ի՛նչ է, առուծախի համար է թէ «միւրուրիէ», եթէ «միւրուրիէ» է ի՛նչ որոշման վրայ հիմնուելով կ'առնուի։

ՆՈՐ ՏՐԱԳԻՐ.—Նիքոլա Լազարաքի անուն անձ մը Մեծ-Եպարքոսին աղերսագիր մը մատուցանելով, տասնըհինգ տարուան մենաշնորհ ուզեց «չըլմինօֆէր» անուն սիկառէթի թուղթի մը համար։ Այդ աղերսագիրը յանձնուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Մախսուսէի Մէքքէ շոգենաւը երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց 956 ուխտաւորներով, որոնք բժշկական քննութեան ենթարկուելէ ետքը մաքուր անցագիր ստացան։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նահանգին մէջ վերջերս բաւական անձրեւներ տեղացեր են։ Անցեալները տեղացած կարկուտ մը բաւական վնասեր է հունձքերուն։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալութիւնը գրեց ներքին գործոց նախարարութեան որ Մուշի համար ութ հարիւր ղրուշ ամսաթոշակով կարող բժիշկ մը ղրկուի։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր, ժամ 3ու կէսին, Բերայի Սինէմքէօյի կողմը կէս-քարուկիր տուն մը այրեցաւ։ Շէնքը Ֆէրիտ Մուսթաֆա փաշայի սեպհականութիւնն էր և Նիքոլա ու Քոսթի անուն անձերը վարձած էին։

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ.—Պոլսոյ Երկաթ Բազարի կողմը Անտոն անուն նպարավաճառի մը տունը գտնուած փոքր շուն մը կատղելով Անտոնը քանի մը տեղերէն խածեր է։ Անտոն կը դարմանուի։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.—Մայիս 12էն 19, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 206, որոնց 128 իսլամ (73 այր, 55 կին), 66ը՝ քրիստոնեայ (39 այր, 27 կին) և 12ը՝ հրեայ (9 այր, 3 կին)։

ՓՈԹՈՐԻԿԸ.—Ուրբաթ օրուան փոթորիկին ատեն Վոսփորի ասիական եզերքին վրայ բաւական արկածներ պատահեցան։ Ամէնէն աւելի Չէնկէլքէօյի ու Կէօքսուի մէջ ազդեցութիւնը զգացուեցաւ։ Գուլէլիի մօտ Այամաբինայի այդամային առջեւի խոշոր ծառը կոտրելով հեռագրական թելերուն վնասեց, բայց շուտով նորոգուեցան։ Ալէմդաղի մէջ ու շրջակայքը սիսեռի խոշորութեամբ կարկուտ տեղաց։

ԾՈՎԷՆ ՀԱՆՈՒԱԾ.— Կը յիշուի թէ անցեալները նաւահանգիստի վերատեսչութեան պաշտօնատանին բացը աւստրիական Լոյտ շոգենաւը ընկղմած էր՝ անգլիական շոգենաւի մը հետ ընդհարելով։ Լոյտի պատկանած Ընկերութեան հետ կնքուած պայմանագրութեան մը համաձայն, սուզակներ խուզարկութիւն կատարելով շոգենաւին մէջ գտան 270 ժամացոյց, հազար ոսկի և հազար մէճիտէ։ Պայմանագրութեան տրամադրութեան համաձայն գտնուածներուն հարիւրին ութը Ընկերութեան պիտի վերաբերի, երկուքը նաւահանգիստի վերատեսչութեան և մնացածը՝ սուզակներուն։

ԳԱԹԵՐԻՆԻ (Սէլանիկ) մէկ գիւղին մէջ չորս իսլամ տղաք խաղացած ատեննին մէկերնին յանկարծ կռիւ մը ծագելով ասոնցմէ Ճէմալ, Վէլի անուն տղան ծեծելով, բարձր տեղէ մը վար ձգեր և ձեռքէն վիրաւորեր է։ Ճէմալ վիրաւորեալին ճիչերը անլսելի ընելու համար քարով անոր գլուխը ջախջախեր և դիակը խոշոր ծառի մը բունին մէջ պահեր է։ Ոճրագործ տղան ձերբակալուած է։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Գառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երերուն և անարմատ ակռաները և արհեստական ամենադիւրին ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Գառիի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Ազգային Լուրեր

Բերայի Թաղ. Խորհուրդին հրաւէրով, Ս. Պատրիարքը երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին որուն տօնախմբութիւնն էր։ Շաբաթ, կէս օրէն յառաջ, Բերայի աւագերէց Տ. Մկրեան Հայրը, Տ. Թադէոս քահանայ և Թաղ. Խորհուրդին կողմէ Թադէոս էֆ. Էթմէքճեան Պատրիարքարան երթալով, Ս. Պատրիարքը Բերա առաջնորդեցին կառքերով որոնց առջեւէն կ'երթային հեծեալ բարապաններ։ Տ. Եզրաս Վրդ. Սաչլեան և Տ. Մատթէոս Վրդ. Աճէմեան կ'ընկերանային Թափօրին։ Իրիկուան ժամերգութիւնը շատ հանդիսաւոր եղաւ, մասնակցութեամբ քաղցրաձայն դպիրներու։

Երէկ առտու, երկսեռ ժողովրդեան ստուար բազմութեամբ մը լեցուած էր Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցին, ուր պատարագեց Ս. Պատրիարքը և պերճախօս քարոզ մը արտասանեց՝ օրուան տօնին (Հոգեգալստեան) և Ս. Երրորդութեան նշանակութեան վրայ։ Սրբազան քարոզիչը յորդոր կարդաց ժողովրդեան միշտ հաստատ մնալ իր կրօնքին և Եկեղեցին վրայ։ Ըսաւ թէ Հայ. Եկեղեցին Օսմանեան մեծազօր Կայսրերու հովանաւորութեան տակ միշտ անխախտ մնացած է և թէ վեհ. Սուլթան Համիտ Կայսրն ալ միշտ հայրական հոգածութիւն մը ցոյց տուած է Հայ ժողովուրդին նկատմամբ։ Ս. Պատրիարքը իր խօսքը վերջացուց Ն. Կ. Վեհափառութեան համար մաղթանքներ ընելով։ Պատարագէն ետքը, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Գալղըխեան գերդաստանի ննջեցեալներուն հոգւոյն, որմէ ետքը Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր Թափօրով առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդարան որուն դուռնէն Պաւլանիչով օրհնեց եկեղեցւոյ բակին մէջ խռնուած բազմութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւնը Թաղ. Խորհրդարանին մէջ մեծարուելէ ու պահ մը հանգիստ առնելէ ետքը, միջօրէին իր բնակարանը վերադարձաւ։

—Մեր Էնկիւրիի թղթակիցը նամակ մը ղրկելով մեզ կ'ըսէ թէ այն անձերը որոնց իբր թղթակից ժամանակաւ ինք զեղծումները ձաղկեր է, այս օրերս իր մասին անհիմն լուր մը հաղորդած են օրաթերթի մը, այն է իբր թէ տեղւոյն վարժարանին աւագ ուսուցիչը ըլլալով հանդերձ, Թաղ. Խորհրդոյ անդամ ընտրուած և ապօրէն գործերու համար պաշտօնանկ եղած է։ Մեր թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ ասիկա վրան բաց սուտ մըն է որուն սովոր են դիմել արժանահաւատ թղթակիցներէ վրէժ լուծելու համար։

Թիֆլիսի մեր թղթակցէն ստացած ենք հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները.—«1898 թուի մարտ 26ին կայացած բարձրագոյն հրամանի հիման վրա, Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի Պ. հոգաբարձուի կարգադրութեամբ, Թիֆլիսի նահանգի ժողովրդական դըպրոցների դիրէկտոր Գրօզդով Կովկասեան ուսումնարանական վարչութեան իրաւասութեան ենթարկեց Թիֆլիս քաղաքի Նորաշէն Ս. Աստուածածնի բակում գըտնուող երկյարկ քարաշէն տունը, որպէս Հայ Լուսաւորչական եկեղեցական դպրոցին պատկանող շինութիւն։ Թիֆլիսի նահանգական դատարանը ապրիլ 16ին քննելով Վրաստանի և Իմէրեթի Հայ Լուսաւորչական Կոնսիստորիայի պահանջը, որով նա իր սեփականութիւնն է համարում յիշեալ շինութիւնը, հետեւեալ վճիռը կայացրեց որ յայտարարուեց ապրիլ 30ին, Ա. Նորաշէնի Ս. Աստուածածին Եկեղեցին սեփականատէր ճանաչել, յանձին Հայոց Կոնսիստորիայի, և յիշեալ եկեղեցու բակում գտնուող քարէ երկյարկ տուն. եւ առնել ուսումնարանական վարչութիւնից այդ տունը ու յանձնել Հայոց Կոնսիստորիային. Բ. 600 րուբլի դատական եւ գործ վարելու ծախսեր առնել ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութիւնից, յանձին Կովկասի հոգաբարձուի։ Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի շահերը դատարանում պաշտպանում էր շըրջանի լիազօր Թիֆլիսի նահանգի ժողովրդական դպրոցների տեսուչ Պերեվօզնիկով, որ ապացուցանում էր թէ այդ տունը պատկանելիս է եղել նախկին Հայոց եկեղեցական դպրոցին, պատճառաբանելով իր պահանջը, ի միջի այլոց նրանով, թէ դպրոցն առանց շինութեան և միջոցների ներկայումս գոյութիւն ունենալ չէ կարող։ Հայոց Կոնսիստորիայի շահերը պաշտպանում էր երդուեալ հաւատարմատար Սոկրատ Մելիք-Աղամեանց։»

— Ինչպէս արդէն Արեւելքի մէջ հաղորդած էինք, Թիֆլիսի մեր թղթակցին տուած տեղեկութեանց համաձայն՝ Տիկին Սիրանոյշի ընդունելութիւնը Կովկասի մէջ, այս անգամ ալ Աստրախանէն հետեւեալ մանրամասնութիւնը կը հաղորդեն։ «Տիկին Սիրանոյշի խումբը տուեց իր չորրորդ ներկայացումը։ Երեսուն տարի է անցել այն օրից, երբ առաջին անգամ հայ աղքատիկ բեմի վրա երեւաց մեր միակ թատերագիր Սունդուկեանի տաղանդաւոր գրուածքը «Պէպօն», ահա այդ առիթով դերասանական խմբի մէջ յղացել էր մի համակրելի միտք-կատարել Պէպօի երեսնամեակը, ներկայացնելով այդ երեկոյ Աստրախանի բեմի վրայ Պէպօն և անուանելով ներկայացումը յոբելեանական, որի համար յատկապէս խմբի անդամ Արաքսեան պատրաստել էր երգ մը։ Թատրոնը գըրաւել էր հանդիսականների մեծ բազմութիւն։ Պէպօից առաջ Տիկին Սիրանոյշ խաղաց «Օրլէանի կոյս» պիէսի նախաբանը։ Ապա սկսեց Պէպօի ներկայացումը։ Ներկայացման վերջը յոբելեանի առիթով դրվեց մի կենդանի պատկեր։ Բեմի առանձին բարձրութեան վրա նստած էր մեր ալեզարդ Գ. Սունդուկեանցը գիրքը ձեռքին։ Նրան շրջապատում էին Պէպօի մէջ դեր ունեցող տիպերը և մուսան (Տիկին Սիրանոյշ) ձեռքը երկնցուած էր Նրա բազմաշխատ գլխուն վրայ։ Տեսարանը խիստ գեղեցիկ էր։ Այսպիսի թատրոնական հանդէս առաջին անգամ էր պատահում մեզանում։»

— Մանկավարժական կիրակնօրեայ դասախօսութեանց երկրորդ նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Բերայի Արշակունեացին մէջ։ Առաջին դասախօսն էր Ռ. էֆ. Պէրպէրեան, որ մանկավարժութեան ու հոգեբանութեան վրայ խօսեցաւ մէկուկէս ժամու չափ։ Երկրորդ դասախօսն էր Ս. էֆ. Կիւրճեան, որ օսմ. գրականութեան պատմութիւնը շարունակեց կատարել ձեռնհասութեամբ։

—Պարսից գահաժառանգ իշխանը Թաւրէժէ Թէհրան մեկնելէ առաջ, իր ներկայութեանը ընդուներ է Պարսկաստանի նախկին առաջնորդ Այվազեան Ե. պիսկոպոսը։ Գահաժառանգը ցաւ յայտներ է Սահակ եպիսկոպոսի հրաժարման համար, յարելով թէ գոհ մնացած է իր պաշտօնավարութենէն, և ի նշան իր գոհունակութեան, Այվազեան եպիսկոպոսի նուիրեր է իր պատկերը, հետը ղրկելով նաև մասնաւոր գիր մը։

—Շապին-Գարահիսարի Խառն Ժողովը Պատրիարքարանէն հրահանգ խնդրած է առաջնորդական ընտրութեան համար։ Կը կարծուի որ Տեղապահ Սմբատ Մ. Վ. Սաատճեան առաջնորդ ընտրուի վիճակին։

—Եգիպտական թերթերը կը ծանուցանեն թէ Աղեքսանդրիոյ երեւելիները միջոցներ կը խորհին օր առաջ կանգնելու համար հանգուցեալ Նուպար փաշայի յուշարձանը։ Այս նպատակաւ, բացուած հանգանակութեան տոմարը շատերու կողմէ ստորագրուած ըլլալով, կը յուսացուի որ ի մօտոյ մեծ գումար մը կարելի պիտի ըլլայ հաւաքել։

—Խառն Ժողովը յառաջիկայ չորեքշաբթի նիստ գումարելու հրաւիրուած է։ Այս նիստին մէջ պիտի կարդացուի Սսոյ Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոսի մէկ գիրը։

—Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը կազմալուծուած ըլլալով, երէկ նոր Թաղ. Խորհրդի ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ։ Պատրիարքարանի կողմէ ընտրութեան վրայ պիտի հսկէ հայերէն թղթակցութեանց փոխ-դիւանապետ Գառնիկ էֆ. Հայկեան։

—Կ'ըսուի թէ Գարակէօզեան Որբանոցի իբր հասութաբեր կալուած՝ Բերայի մէջ կարեւոր միւլք շէնք մը պիտի գնուի։ Գնման բանակցութիւնները առաջ տարուած և երկու ճարտարապետներ շէնքի մասին տեղեկագիր մը տուած են Ս. Պատրիարքին։

—Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ Հոգեգալստեան օրը Արմաշի մէջ վարդապետ ձեռնադրուած նորընծաներուն անունները կոչուած են.

Խաչատուր Սրկ. Մշեցի՝ Տ. Մեսրոպ աբեղայ. Քերովբէ սրկ.՝ Սեբաստացի՝ Տ. Սահակ աբեղայ. Տիգրան սրկ.՝ Մարզուանցի՝ Տ. Մեհրուժան աբեղայ. Օհան սրկ.՝ Ամասիացի՝ Տ. Երուանդ աբեղայ. Եփրեմ սրկ.՝ Եէնիճէցի՝ Տ. Արտաւազդ աբեղայ. Բարունակ սրկ.՝ Ասլանպէկցի՝ Տ. Կորիւն աբեղայ. Գառնիկ սրկ.՝ Իւսկիւտարցի՝ Տ. Ղեւոնդ աբեղա. Խաչիկ սրկ.՝ Տրապիզոնցի՝ Տ. Գարեգին աբեղայ. Գրիգոր սրկ.՝ Եւդոկիացի՝ Տ. Գրիգորիս աբեղայ. Սուրէն սրկ. Պարտիզակցի՝ Տ. Եղիշէ աբեղայ։

—Ցաւօք կ'իմանանք թէ Վիէննական Մխիթարեան հարց վանքին մեծաւոր Հ. Մեսրոպ Տ. Վ. Տաղեկեան կարճատեւ հիւանդութենէ մը յետոյ վախճաներ է 74 տարեկան հասակին մէջ։ Ցուղարկաւորութիւնը այս առտու կատարուեցաւ Սագըզ-Աղաճի Ս. Աստուածածին եկեղեցին մէջ և մարմինը փոխադրուեցաւ Վիէննական Մխիթարեան հարց յատուկ դամբարանը։

—Ստացանք Օննիկ Չիֆթէ Սարաֆի թարգմանած մէկ նոր վէպը՝ Փիլիսոփային Աշակերտը։ Այս գործը հեղինակութիւնն է Ֆրանսացի ծանօթ վիպագիր Բօլ Պուրժէի։ Այս հատորին գինն է 6 ղրուշ, որ ֆրանսերէնին հետ բաղդատմամբ շատ աժան է։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբլ)

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յունիս.—Լրագիրները հեռագիր մը կը հրատարակեն Բէքինէն՝ ծանուցանող թէ արեւմտեան Մոնկոլիոյ մէջ նոր անկարգութիւններ պատահած են և թէ Թուան իշխանն է անոնց թելադրիչը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Պոնեալ զօրավարը ու Կալէ դեր-գնդապետը Բէօլն ուղեւորեցան։

ՖՐԱՆՍԱ

ԹՈՒԼՈՒԶ.— Ազգայնական կուսակցութեան պատկանողներուն մէկ գումարման մէջ, որուն կը նախագահէր Պ. Գավէնեաք, և որ տեղի կ'ունենար Պ. Ժիւլ Լըմէթրի մէկ բանախօսութիւնը լսելու համար, հակառակորդները սրահին դուռները կոտրեցին։ Բուռն կռիւներ ծագեցան։ Հրացաններ պարպուեցան։ Ոստիկանութիւնը միջամտելով սրահը պարպեց։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Թագաւորը Աւետման պատուանշանի մանեակը շնորհեց Նախարարապետ Պ. Զանարտէլլիի։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Օտար երկիրներու սպանիական դեսպանատանց զինուորական կցորդի պաշտօնները պիտի ջնջուին խնայողութեան համար։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 յունիս.— Բէքինէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Մոնկոլիոյ մէջ Բօքսըրները նորէն թշնամութեանց սկսեր են։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Պոնեալ զօրավարը և Կալէ դեր-գնդապետը Բէօլն ուղեւորեցան։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԵՐԹՍ

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը հրաւիրեց Լորտ Ռոպէրթսը ներկայ գտնուիլ Տանձիկի ռազմափորձերուն։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը, աղջիկ զաւակ մը ունենալուն առթիւ, ընդհանուր ներում շնորհեց։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ֆրանսայի դեսպանը ու Մոնթէպէլլօ կոմսուհին սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Վլատիմիր մեծ դուքսը ու դքսուհին, Ալէքսի մեծ դուքսը, Էլէնա մեծ դքսուհին և Կիրիլ, Պորիս ու Անտրէ մեծ դուքսերը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Ամերիկեան լրագիրները մեծ մտահոգութեան մէջ են Գերմանիոյ միտումներուն համար՝ հարաւային Ամերիկայի զանազան կէտերուն վրայ, ուր գերման տարրին հաստատումը հետզհետէ կ'աճի։ Սըն այդ խնդրին վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ Գերմանիա պիտի չկրնայ նոյն իսկ մատ մը հող գրաւել ամերիկեան ցամաքէն, ուրիշ բան է եթէ Ովկիանոսի վրայ յաղթէ Մ. Նահանգաց նաւատորմին։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Քորունեայի մէջ զինուորական վարչութիւն հաստատուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը պահակներու որսորդ զինուորներու վաշտին պետ անուանեց Վիլհէլմինա թագուհին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոփոխեալ պարտքի պարտաթղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտեմ. 8)20ի Կայս. Իրատէին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն, գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13էն լրացող թիւ 24 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտ. չներկայացուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% Բրիորիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1890 ապրիլ 15)28ի Կայս. Իրատէին ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, ջնջուած պիտի համարուին նոյն պարտաթուղթերուն այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1)13էն լրացող նոյն պարտաթուղթերուն 16 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31)13 սեպտ. չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 1—14

Կ. Պոլիս մայիս 19)1 յունիս 1901

* * *

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի վարչութիւնը նուագուրդի դրած է հայթայթումը 355 մեծ չէքի վառելափայտի և 15000 քիլօ փայտի ածուխի, որոնք ձրիաբար պիտի յանձնուին հետեւեալ տեղերը սա քանակութեամբ.—Պոլիս, վարչութեան կեդրոնատեղին՝ 30 մեծ չէքի փայտ և 3500 քիլօ ածուխ։ Պոլիս, ոգելից ըմպելեաց մաքսատունին՝ 30 չէքի փայտ և 3800 քիլօ ածուխ։ Դրոշմաթուղթի տպարանին՝ 250 չէքի փայտ և 1200 քիլօ ածուխ, և Պալըգհանէի՝ 45 չէքի փայտ և 6500 քիլօ ածուխ։

Առժամեայ նուագուրդը որոշուած է 1901 մայիս 19)1 յունիսին, ժամը 10էն մինչեւ ժամը 3 (Ը. Ե.)։ Վերջնական նուագուրդը տեղի պիտի ունենայ 3% զեղչով, առժամեայ նուագուրդին փակումէն մինչեւ 3 օր ետքը։ Երրորդ օրը խնդրանքները պիտի ընդունուին մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3 (Ը. Ե.)։

Յիշեալ ապրանքները հայթայթել փափաքողները պարտաւոր են անոնց արժէքին հարիւրին 10ը գրաւ դնել վարչութեան կեդրոնական սնտուկին մէջ։ Խնդրանքները պէտք է կեդրոնական վարչութեան մատուցուին կնքուած պահարաններով։ Այս մասին պատրաստուած կանոնագիրը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, վարչութեան մատակարարական ճիւղին մէջ, ժամը 10էն մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3 (Ը. Ե.)։

8)21 մայիս 1901 5—5

1803
IMPERIAL
ԻՄԲԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին
Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,900,000
Վնասուց հատուցուած 16,000,000
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եայլն խիստ չափաւոր գիներով
Դեր-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՖՈՍԻՕՆ Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ Շ. Բ. ԳԼԻՖԹԸՆ
Ղալաթիա, Ինայէթ Խան

ՍԿՈԴԻ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սգող եւ Պօուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արեւելեան երկաթուղիներու պարտատոմսերուն 188րդ վիճակահանութեան պարգեւները

1 Յունիս 1901

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
894,794	300,000	252,630	1,250	217,092	1,000	1,167,161	1,000
1,102,810	25,000	497,182	»	224,348	»	1,328,488	»
437,228	10,000	862,790	»	228,938	»	1,415,217	»
497,183	»	976,772	»	234,993	»	1,452,277	»
934,188	2,000	1,221,248	»	339,261	»	1,527,010	»
1,148,899	»	1,318,516	»	567,314	»	1,543,424	»
1,428,041	»	1,321,528	»	592,468	»	1,723,689	»
1,531,572	»	1,550,698	»	607,561	»	1,805,674	»
1,806,901	»	1,864,527	»	652,275	»	1,813,895	»
1,813,894	»	12,137	1,000	710,364	»	1,925,035	»
199,668	1,250	12,138	»	890,338	»	1,963,946	»
228,939	»	15,152	»	894,793	»		
252,626	»	32,801	»	1,038,224	»		

400 Ֆրանք շահող թիւեր

6746— 50
12136— 40
15151— 5
32802— 5
33021— 5
65461— 5
150291— 5
173641— 5
192596— 600
198976— 80
199666— 70
202446— 50
204071— 5
217091— 5
224346— 50
228936— 40
234991— 5
242071— 5
252622— 29
293991— 5
294486— 90
305241— 5
314261— 5
321471— 5
326661— 5
339262— 5
350021— 5
365441— 5
387881— 5
395886— 90
421521— 5
431126— 30
434271— 5
437226— 30
444901— 5
474391— 5
481776— 80
487471— 5
497181— 5
514296— 300
515311— 5
516221— 5
533151— 5
544016— 20
547366— 70
567311— 5
592466— 70
607562— 5
651416— 20
652271— 4
675481— 5
685456— 60
698456— 60
707891— 5
710361— 5
737761— 5
742821— 5
749691— 5
765106— 10
780516— 20
795766— 70
806211— 15
814816— 20
825481— 5
856556— 60
862786— 89
865116— 20
871146— 50
882156— 60
890336— 40
894791— 5
934186— 90
940751— 5
942741— 5
945951— 55
976771— 5
978781— 5
987121— 5
1001101— 5
1017471— 5
1038221— 5
1050306— 10
1058721— 5
1061456— 60
1064196— 200
1070586— 90
1073831— 5
1080751— 5
1102806— 10
1114266— 70
1148896— 900
1161126— 30
1161586— 90
1167162— 5
1200496— 500
1220186— 90
1221246— 50
1227201— 5
1231011— 5
1258481— 5
1310526— 30
1314856— 5
1318517— 20
1319761— 5
1321331— 5
1321526— 30
1328096— 100
1328486— 90
1337841— 5
1341071— 5
1361891— 5
1393431— 5
1415216— 20
1418026— 30
1428042— 5
1429261— 5
1431336— 40
1441511— 5
1452276— 80
1475656— 60
1479761— 5
1486886— 90
1519091— 5
1527006— 90
1531571— 5
1543421— 5
1547396— 400
1550696— 700
1580161— 5
1592406— 10
1629791— 5
1644671— 5
1709026— 30
1711351— 5
1711836— 40
1723686— 90
1729451— 5
1729891— 5
1738981— 5
1774536— 40
1789331— 5
1792216— 20
1796886— 90
1805671— 5
1806251— 5
180690—2 5
1811091— 5
1813891— 5
1824486— 90
1833546— 50
1833341— 5
1862556— 60
1864526— 30
1866786— 90
1906586— 90
1925031— 5
1935821— 5
1963947— 50
1969856— 60
1975926— 30

ՏԻՒԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՑՈՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիւզարի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրաթիք տղոց ոսկորները կը շտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և նուաղին տղոց։

Ցղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փոխեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ատամնահան հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՕՆՔԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նրբամազները կանգնեցնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմրցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. շիշ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը ախորժելի է և հետեւութիւնը կ'արգիլէ։ Ասորիճանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտազբաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է շիշը երերցնել և փոքր բամպակով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները։ Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էտմոնտ Քարուանա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի թրամուէյի գծին մօտ, թիւ 95—96։ Նոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թոմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորձանքները պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17

ՍԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

21—26

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունքրուպ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անօրինութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, Հանգուցեալ Մուխթար [illegible] [illegible]։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թահտաքալէ

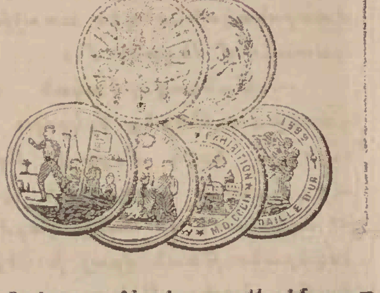

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուներուն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լաքարիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթոտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.— Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՉՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Սըիս Կ. Ինճիճեան.

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԷՐԱ, Շիշանէ ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին առեւ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԳԱՐԼՕ ԱՀՆԱՄԵԱՆ

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Նաեւ կաղերու համար պատրաստուած

Ղալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 103

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ևն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ. առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, յարաբերական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնէլի ևն. արկածներու դէմ. ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ.—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ

ԱՊՏԻՒՐՐԱՀՄԱՆ ԹԷՎՖԻՔ ԷՖԷՆՏԻ

Պոլիս, Պահճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, շապիկներ, գիշերնոցներ, տէքոլթէ շապիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, անուշահոտութիւններ, ապաժուռով լամբաներ, պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ասոնք անհաւատալի ըլլալու աստիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ

Ամենահին Միջազգային Ընկ. ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արտահայտ. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. Ռ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]-Պառուխեան
Ա. ՁՈՒՆՏԱԽԵԱՆ

192

Վոյվոտա փողոց Վիքթորիա խան Ղալաթիա

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամենէն կատարեալը, ամենէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ժողովրդական հանրագիտարաններուն ամենէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարագրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամենէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. Բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք աղանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Ծղծակազմ հատորով
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնասի փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852

Տ^րն Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396

(Ռուսաց զարեզրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենապատշաճ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն ցաւով դիմելու և բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ ակռաներ, ոսկի, [illegible] և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն զուտ տարիքի, ծամողութիւն և ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժէ [illegible] [illegible]։

Ծ. Գ. Զննմերը կ'ընդունի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ուշեր.— [illegible] ՁՈՒՆԻՆԷ ։ 197

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

[illegible] 534

CH^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իւրաֆօսֆիթ որ չօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Ցղաք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ աւելի դեղ մը անոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾՈՒԽՏԸ, ԽՈՑԸ (որրանա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 Զէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմքես
[illegible] խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ԱԼԻՍ ՆԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ենի ճամի [illegible] փողոց,
Օսմ. [illegible] դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօրի
Մահմուտ փաշա, Զօրլուլը խան, Թիւ 21
194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընթացք Հուլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	[illegible]	1497	[illegible]	1011	Մալմօ	724	[illegible]	136
[illegible]	3607	[illegible]	2906	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2378	[illegible]	1118
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1785
[illegible]	3377	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3557	Սիլվիօ	1198
[illegible]	1822	[illegible]	937	[illegible]	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1200
Պօրօտինօ	1864	[illegible]	2382	[illegible]	3600	[illegible]	1785	Թասօ	1822
Պրաւօ	1076	[illegible]	1718	[illegible]	595	Մուրինօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	2854	Նէրօ	1083	[illegible]	2837
[illegible]	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	Օհիօ	4100	[illegible]	1470
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1030	Օթէլլօ	4036	[illegible]	487
Քալիպսօ	1887	[illegible]	1841	[illegible]	1058	Օրլանտօ	1525	[illegible]	2429
Քամէօ	1244	[illegible]	954	[illegible]	3307	[illegible]	1687	[illegible]	1914
Քարլօ	1094	[illegible]	1838	[illegible]	1700	[illegible]	518	Վօլօ	1289
[illegible]	3729	[illegible]	849	Լէօ	1058	[illegible]	2329	[illegible]	2398
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	2372	[illegible]	1862	[illegible]	1850
[illegible]	3897	[illegible]	3060	[illegible]	1843	Ռօլլօ	1613	[illegible]	1200
[illegible]	4235	[illegible]	1248	[illegible]	2191	Ռոմէօ	1789		

[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ. գործակալս [illegible]

Թիւ 23—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւոց մեկնումները

Յ. 22/4 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Յ. 23/5 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (ճանապարհորդելով Աղեքսանդրիա, [illegible], [illegible], Պէյրութ եւ [illegible])։
Յ. 24/6 Օտեսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։
Յ. 24/6 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Բաթում ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Յուլ. 25/7 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։ [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և [illegible] [illegible] [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
Արմէնիան	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	900
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3700	[illegible]	900
[illegible]	3500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

[illegible]

Ղալաթիա, [illegible] վրայ

600 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible] ԵՒ [illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Յունիս 4ին Անատոլի, Մարսիլիայէն։
» 10ին Սիռֆաքի, Անատոլ. եզերքէն
» 10ին Հայնան, Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 4ին Անատոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում։
» 11ին Սիռֆաքի, ուղ. Մարսիլիա։

[illegible] ուղեւորի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին [illegible] վրայ։ 516 Թ. [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվըրփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	2229
Քամպանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումպրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7269	[illegible]	1614

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ

Joly et Seager

[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] փողոց։ 255

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	2000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	2000	[illegible]	1800
[illegible]	3500	[illegible]	1600

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԸԼ և Ընկ.

[illegible] խան

ՃԷՄՍ ՄՕՍ և Ընկ.

184 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրփուլ

[illegible]